

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

**ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ /ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΧΠΠΑ**

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΠΟΥΔΕΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	4
1.1. Πολυτεχνικά Τμήματα.....	4
1.2. Επαγγελματικά Δικαιώματα.....	5
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	7
2.1. Ιδιωτικός Τομέας.....	7
2.1.1. Μητρώο μελετητών - Μελέτες του Ν. 3316/05.....	7
2.1.2. Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) του Π.Δ. 240/1994 11.....	7
2.2. Δημόσιος Τομέας.....	12
2.3. Έρευνες του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.....	13
2.4. Απασχόληση ΜΧΠΠΑ -2009	16
ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	19
3.1. Προβλήματα ισχύοντος πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος.....	19
3.2. Προτάσεις διαμόρφωσης πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος.....	21
3.2.1. Επιτροπή διατύπωσης πρότασης στο πλαίσιο του άρ.2 του Ν. 3316/05.....	21
3.2.2. Προτάσεις ανά κατηγορία Μελέτης ΓΕΜ	22
3.2.3. Πρόταση εγγραφής στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ)	28
3.2.4. Πρόταση για τα όρια αμοιβών Α Τάξης Πτυχίου.....	29
3.2.5. Πρόταση ενεργοποίησης προβλεπόμενων και θεσμοθέτηση νέων μελετών	30
3.2.6. Δημόσιος Τομέας.....	35
3.3. Χρήση του Τίτλου των ΜΧΠΠΑ	35
ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Ε.Ε.Ε. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	37
ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΜΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ	40
ΕΝΟΤΗΤΑ 6: ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	41
6.1. Στοιχεία του επαγγέλματος σε χώρες της Ε.Ε.....	41
6.2. Στοιχεία του επαγγέλματος στην Αυστρία	42
6.3. Στοιχεία του επαγγέλματος στην Ισπανία	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	47
Παράρτημα 1 - Χαρακτηριστικά της ειδικότητας.....	47
Παράρτημα 2 - Αγορά Εργασίας.....	47
Παράρτημα 3 - Προβλήματα Προτάσεις.....	47
Παράρτημα 4 - Άσκηση επαγγέλματος από μη μηχανικούς.....	48
Παράρτημα 5 - Ε.Ε.Ε. ΜΧΠΠΑ	48

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ζήτημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης σχετίζεται με το γενικότερο ζήτημα της άσκησης του συνταγματικού δικαιώματος της οικονομικής και επαγγελματικής ελευθερίας. Ειδικότερα, η οικονομική και επαγγελματική ελευθερία συνιστούν, κατά τη νομική θεωρία και τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, ατομικό δικαίωμα: ως ατομικό δικαίωμα, μπορεί να υπαχθεί από το νομοθέτη σε καθεστώς περιορισμών και ρυθμίσεων, χάριν προστασίας ή προαγωγής γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων. Οι περιορισμοί και οι ρυθμίσεις στην οικονομική ελευθερία πρέπει να επιβάλλονται αντικειμενικά (ΣτΕ 2125/1975, 4126/1980, 2193/1982), ήτοι να καθορίζονται με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης των πολιτών, ώστε να μη συνίστανται σε επιβάρυνση μιας τάξης πολιτών με θυσίες προς όφελος μιας άλλης, χωρίς εκ τούτου να εξυπηρετείται γενικότερο δημόσιο συμφέρον (ΣτΕ 2175/1947). Θα πρέπει δε να ληφθεί υπόψη, ότι η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, συνιστά τον κατοχυρούμενο από το ελληνικό Σύνταγμα κανόνα, ο οποίος κάμπτεται μόνο όπου προβλέπονται ρητώς ή προκύπτουν σαφώς, από διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης, θεμιτοί, κατά το Σύνταγμα, περιορισμοί και απαγορεύσεις.

Από την τελευταία διαπίστωση, καθίσταται πρόδηλο, ότι αντίκεινται στο Σύνταγμα οι περιορισμοί εκείνοι (άμεσοι ή έμμεσοι) στην άσκηση μίας νομοθετικά κατοχυρωμένης επαγγελματικής ελευθερίας, οι οποίοι, αδικαιολόγητα, συστέλλουν το κανονιστικό πεδίο των διατάξεων που την κατοχυρώνουν. Εν προκειμένω, συμβαίνει ακριβώς αυτό: αν και τα επαγγελματικά δικαιώματα (και άρα η σχετική επαγγελματική ελευθερία) των ΜΧΠΠΑ είναι κατοχυρωμένα από τον νομοθέτη, σε συγκεκριμένη έκταση, άλλες διατάξεις, όπως οι του άρθρου 2 του Ν. 3316/2005, περιορίζουν την έκταση αυτή, με τον σιωπηρό – συναγόμενο αποκλεισμό των ΜΧΠΠΑ, αδικαιολόγητα, από επαγγελματικές δραστηριότητες, που ανταποκρίνονται – αντιστοιχούν στη φύση του επαγγέλματος και στο περιεχόμενο των σπουδών τους.

Στο ίδιο συμπέρασμα δε καταλήγουμε και αν οι διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3316/2005 ερμηνευθούν υπό το φως της αρχής της επαγγελματικής ελευθερίας συνδυαζόμενης με την αρχή της ισότητας (οπότε ουσιαστικά αναφερόμαστε σε ισότητα ως προς την εφαρμογή της επαγγελματικής ελευθερίας): είναι ανεπίτρεπτο, ενόψει αυτών των αρχών, να αποκλείεται είτε άμεσα (ρητά) είτε έμμεσα (σιωπηρά) επαγγελματική κατηγορία, από την άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων, ενώ από την άσκηση αυτών δεν αποκλείονται άλλες επαγγελματικές κατηγορίες, συγγενείς με την αποκλειόμενη, ή, έστω, διαφέρουσες από αυτήν, όχι αρκετά, ώστε να δικαιολογείται η άνιση αυτή μεταχείριση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΠΟΥΔΕΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

1.1. Πολυτεχνικά Τμήματα

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΜΧΠΠΑ) Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Το τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ιδρύθηκε με το Π.Δ. 83/1984 (ΦΕΚ Α'31): «Ίδρυση Πανεπιστημίου Αιγαίου, Ιονίου Πανεπιστημίου και Πανεπιστημίου Θεσσαλίας».

Βάσει του παραπάνω Π.Δ. ο τίτλος του Τμήματος ήταν «Τμήμα Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης».

Ακολούθως με το Π.Δ. 240/1994 (ΦΕΚ 135 Α'): «Μετονομασία του Τμήματος Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων», στον τίτλο του Τμήματος προστέθηκε η λέξη «Μηχανικών» και παράλληλα περιγράφηκαν οι δραστηριότητες στις οποίες ιδίως έχει τη δυνατότητα επαγγελματικής ενασχόλησης ο Πτυχιούχος του Τμήματος.

Τέλος, με το Π.Δ. 319/28-9-01 (ΦΕΚ Α 217): «Μετονομασία του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης της Σχολής Τεχνολογικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας σε Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης», ο τίτλος του Τμήματος παίρνει τη σημερινή του μορφή με την προσθήκη της λέξης «Πολεοδομίας» και χωρίς μεταβολή του γνωστικού του αντικειμένου.

Το τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης λειτούργησε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 1989-1990 και σήμερα έχει συνολικά 503 απόφοιτους. Ο συνολικός αριθμός των εισακτέων, από το πρώτο έτος λειτουργίας του Τμήματος έως σήμερα έχει τριπλασιαστεί και για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 θα ανέλθει σε 70 φοιτητές.

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης (ΜΧΑ) Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Το τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Βέροια, ιδρύθηκε με τον Ν. 3255/2004 (ΦΕΚ Β'138 22.7.2004): «Θέματα εκπαίδευσης (Ίδρυση Τμημάτων ΑΕΙ - ΤΕΙ, εκπαιδευτικών, πανελληνίων εξετάσεων κλπ.)».

Σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία μετονομασίας του Τμήματος καθώς και της επαγγελματικής κατοχύρωσης των αποφοίτων σε αντιστοιχία με την επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων του Τμήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης λειτούργησε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 και με την ολοκλήρωση του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους 2008-2009 θα αποφοιτήσουν οι πρώτοι ΜΧ&Α.

Ο αριθμός των εισακτέων για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 ανέρχεται σε 70 φοιτητές.

1.2. Επαγγελματικά Δικαιώματα

Οι απόφοιτοι του Τμήματος ΜΧΠΠΑ εγγράφονται στο Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) μετά από εξετάσεις για την απόκτηση άδειας εξασκήσεως επαγγέλματος. Με την εγγραφή στο ΤΕΕ οι απόφοιτοι εντάσσονται αυτομάτως και στον ασφαλιστικό φορέα (ΤΣΜΕΔΕ), καθώς και στον Κλάδο Υγείας Τεχνικών (ΚΥΤ) του ΤΣΜΕΔΕ που προσφέρει πρόγραμμα συνταξιοδότησης και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Σύμφωνα με την αρ. 3493/20.9.1993 Απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ, οι Διπλωματούχοι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, εντάσσονται στην συγγενέστερη ειδικότητα των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, χωρίς όμως να αποκτούν τα επαγγελματικά δικαιώματα αυτής (άρθρο 2 του Ν. 1486/84 (ΦΕΚ Α' 161/18-10-84): «Τροποποίηση των διατάξεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας»)

Βάσει του Π.Δ. 240 (30/8/1994), άρθρο 2. «Επαγγελματική κατοχύρωση», οι πτυχιούχοι του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης ορίζονται ως Διπλωματούχοι «Μηχανικοί Χωροτάκτες και Περιφερειολόγοι», και έχουν τη δυνατότητα ενασχόλησης στις εξής ιδίως δραστηριότητες:

1. Εκπόνηση χωροταξικών, πολεοδομικών, ρυθμιστικών και συγκοινωνιακών μελετών.
2. Μελετών χωροθέτησης επιχειρήσεων και παραγωγικών μονάδων.
3. Δομή και χωρική οργάνωση δικτύων υποδομής, μεταφορών και υπηρεσιών.
4. Χρονικός και τεχνικοοικονομικός προγραμματισμός έργων.
5. Εκπόνηση μελετών τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.
6. Διαχείριση και αξιολόγηση αναπτυξιακών προγραμμάτων.
7. Τεχνικοοικονομικές μελέτες σκοπιμότητας.
8. Διαχείριση φυσικών πόρων και εκπόνηση μελετών περιβαλλοντικής προστασίας, και περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
9. Οργάνωση και διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών και εφαρμογή μεθόδων τηλεπισκόπησης και γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών.
10. Πάσης φύσεως κοινωνικοοικονομικές μελέτες και έρευνες αστικής γεωγραφίας και περιφερειακής ανάλυσης.

Επίσης βάσει του Π.Δ. 240 (30/8/1994) οι απόφοιτοι του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα εγγραφής στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕ), στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) και στα μητρώα μελετητών και μελετητικών γραφείων της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μελετών (ΓΕΜ) για τα αντίστοιχα έργα και μελέτες.

Τέλος, βάσει του Ν. 6422/34, του Β.Δ. 16/1950 και των εγγράφων ΥΠΕΧΩΔΕ 33852/622/1979 και 36871/1997, δίνεται η δυνατότητα ενασχόλησης των ΜΧΠΠΑ σε ηλεκτρολογικές, μηχανολογικές και μελέτες θερμομόνωσης κτιρίων. Σημειώνεται ότι τα αντικείμενα αυτά δεν εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο του ΜΧΠΠΑ.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ειδικότητα των ΜΧΠΠΑ έχει μία δεκαπενταετή διαδρομή στην αγορά εργασίας. Στις ενότητες που ακολουθούν παρατίθενται στοιχεία με σκοπό αφενός την κατανόηση των χαρακτηριστικών της αγοράς του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα, όπου δραστηριοποιούνται οι ΜΧΠΠΑ, αφετέρου στην εξέταση της θέσης που κατέχει σήμερα η ειδικότητα στην αγορά, σε σχέση με άλλες ειδικότητες μηχανικών και πτυχιούχων που δραστηριοποιούνται στο ίδιο πεδίο.

Αν και το χρονικό διάστημα εξέτασης της πορείας της ειδικότητας είναι μικρό προκειμένου να διατυπωθούν ασφαλή συμπεράσματα, ωστόσο από την εξέταση των επιμέρους στοιχείων διαφαίνονται οι παράμετροι (θεσμικό πλαίσιο, ισοζύγιο προσφοράς-ζήτησης κλπ.) που επηρεάζουν με διαφορετικό τρόπο και διαμορφώνουν τη σημερινή εικόνα της απασχόλησης των ΜΧΠΠΑ.

2.1. Ιδιωτικός Τομέας

2.1.1. Μητρώο μελετητών - Μελέτες του Ν. 3316/05

α) Προσφορά μελετητικών πτυχίων ανά κατηγορία μελέτης

Στον παρακάτω Πίνακα 1 παρουσιάζονται στοιχεία από το μητρώο του ΥΠΕΧΩΔΕ (στοιχεία 2009) σχετικά με την προσφορά πτυχίων ανά τάξη για τις κατηγορίες μελετών της ΓΕΜ : 1,2,3,5,7,10,16,27.

Πίνακας 1: Προσφορά πτυχίων ανά τάξη

	Τάξη μελετητικού πτυχίου						Σύνολο
	Αριθμός	% επί του συνόλου στην κατηγορία	Αριθμός	% επί του συνόλου στην κατηγορία	Αριθμός	% επί του συνόλου στην κατηγορία	
Κατηγορία πτυχίων	Τάξη Α	Τάξη Α	Τάξη Β	Τάξη Β	Τάξη Γ	Τάξη Γ	Σύνολο
Κατηγορία 1. Χωροταξικές & ρυθμιστικές μελέτες	310	69%	64	14%	74	17%	448
Κατηγορία 2. Πολεοδομικές & ρυμοτομικές μελέτες	484	60%	137	17%	180	22%	801
Κατηγορία 3. Οικονομικές μελέτες	166	57%	60	20%	67	23%	294
Κατηγορία 7. Ειδικές αρχιτεκτονικές μελέτες	937	54%	361	21%	431	25%	1.730
Κατηγορία 10. Μελέτες συγκοινωνιακών έργων	1.023	56%	370	20%	430	24%	1.824
Κατηγορία 16. Μελέτες τοπογραφίας	828	43%	400	21%	692	36%	1.921
Κατηγορία 27. Περιβαλλοντικές μελέτες	2.624	86%	275	9%	148	5%	3.048
Σύνολο	6.621		1.719		2.077		10.422

Πηγή : Μητρώο ΓΕΜ

Σε όλες τις κατηγορίες μελετών παρατηρείται μεγάλη προσφορά πτυχίων Α τάξης. Ειδικότερα σημειώνεται ότι στις κατηγορίες μελετών που αποτελούν τον πυρήνα του αντικειμένου της ειδικότητας των ΜΧΠΠΑ (κατηγ. 1 και 2) παρατηρούνται πολύ υψηλά ποσοστά προσφοράς πτυχίων Α Τάξης (69%-60% αντίστοιχα).

Το γεγονός αυτό, που διαμορφώνει ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό πλαίσιο για την ειδικότητα και ειδικά για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, σχετίζεται σε κάποιο βαθμό με το πλήθος των διαφορετικών ειδικοτήτων που έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε αυτές.

Περισσότερο ανταγωνιστική εικόνα παρουσιάζει η κατηγορία 27, όπου η προσφορά πτυχίων Α τάξης φτάνει το 86%. Στην κατηγορία αυτή έχουν πρόσβαση όλες οι ειδικότητες μηχανικών και πλήθος άλλων πτυχιούχων.

Τα ποσοστά προσφοράς Α τάξης πτυχίου είναι μικρότερα στις κατηγορίες μελετών 7,10 και 16, στις οποίες όμως ο αριθμός των διαφορετικών ειδικοτήτων που έχουν δικαίωμα πρόσβασης είναι πιο περιορισμένος (από 1 έως 4 ειδικότητες στις κατηγορίες 7,10 και 16).

Επισημαίνεται ότι η εικόνα αυτή της προσφοράς των τάξεων πτυχίων σε κάθε κατηγορία μελέτης, σχετίζεται, πέραν του πλήθους των ειδικοτήτων που έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε κάθε κατηγορία και με τη ζήτηση των μελετών της κάθε κατηγορίας.

β) Ζήτηση μελετητικών πτυχίων ανά κατηγορία μελέτης

Σύμφωνα με την μελέτη του Ινστιτούτου Οικονομίας Κατασκευών (ΙΟΚ): «Κύρια γνωρίσματα της ζήτησης υπηρεσιών εκπόνησης τεχνικών μελετών κατά τα έτη 2004-2005»:

1. την υψηλότερη ζήτηση πτυχίων (για το σύνολο των τάξεων) παρουσιάζουν οι μελέτες της κατηγορίας 16 (13,7% το 2004 και 12,8% το 2005) και της κατηγορίας 27 (12,6% το 2004 και 10,9% το 2005).
2. η ζήτηση πτυχίων των κατηγοριών 1 και 2 χαρακτηρίζεται σημαντική και είναι της τάξης του 5,5% το 2004 και 2,2% το 2005 για την κατηγορία 1 και 7,1% και 4,5% για την κατηγορία 2.
3. σημαντική είναι και η ζήτηση πτυχίων για την κατηγορία 7 (4,7% και 4,9% για το 2004 και 2005 αντίστοιχα) και για την κατηγορία 10 (5,5% και 4,7%)
4. πολύ μικρή ζήτηση παρουσιάζουν οι μελέτες της κατηγορίας 3 (17-22 μελέτες), σχεδόν μηδενική χαρακτηρίζεται η ζήτηση της κατηγορίας 5 (6-7 μελέτες) και μηδενική για την κατηγορία 4 (1 μελέτη)

Ως προς την ζήτηση ανά τάξη πτυχίου, από την μελέτη προκύπτουν τα εξής:

1. η μέση ζήτηση της Α' τάξης πτυχίου για το σύνολο των κατηγοριών μελετών είναι 22% το 2004 και 18,7% το 2005
2. για τις κατηγορίες μελετών 1 και 2, η ζήτηση πτυχίου Α' τάξης είναι: 2,9% το 2004 και 7,4 % το 2005 ενώ για την κατηγορία μελετών 2 είναι: 2,2% και 7,1 % για το 2004 και το 2005 αντίστοιχα.

3. η μέση ζήτηση της Γ τάξης πτυχίου για το σύνολο των κατηγοριών μελετών είναι 13,3% το 2004 και 12,2% το 2005.
4. η ζήτηση της Γ τάξης πτυχίου για την κατηγορία μελετών 1 είναι: 69,5% (2004) και 66,7 % (2005) ενώ για την κατηγορία 2 είναι: 69,1% (2004) και 60,7% (2005).

Ως προς τις κατηγορίες 3,7,10,16 από τη μελέτη προκύπτει:

1. στην κατηγορία 3 η ζήτηση Α τάξης πτυχίου είναι 18,2% (2004) και 11,8% (2005)
2. στην κατηγορία 7 η ζήτηση Α τάξης πτυχίου είναι 13,3% (2004) και 3,3% (2005)
3. στην κατηγορία 10 η ζήτηση Α τάξης πτυχίου είναι της τάξης του 35% για τα δύο έτη
4. στην κατηγορία 16 η ζήτηση της Α τάξης είναι 56,7% (2004) και 52,8% (2005)

Συμπερασματικά κατά τα εξεταζόμενα από τη μελέτη έτη, ενώ για τις μελέτες των κατηγοριών 1 και 2, παρατηρείται σημαντική ζήτηση, η ζήτηση της Α τάξης πτυχίου είναι πολύ χαμηλότερη από την μέση ζήτηση Α τάξης για το σύνολο των κατηγοριών μελετών.

Η περιορισμένη ζήτηση του πτυχίου Α τάξης σε συνδυασμό με το πλήθος των υποψήφιων μελετητών διαφόρων ειδικοτήτων στην κατηγορία 1 και 2 δημιουργεί πιεστικές συνθήκες για τους νέους επαγγελματίες ΜΧΠΠΑ και την εξέλιξή τους.

Μακροπρόθεσμα η τάση αυτή περιορίζει τη δυνατότητα απασχόλησης των ΜΧΠΠΑ ως αναδόχων - ελεύθερων επαγγελματιών - μελετητών, ενώ παράλληλα οδηγεί στην επέκταση της μισθωτής εργασίας.

γ) Ειδικότητες μελετητών στις κατηγορίες μελετών 1 και 2

Στους πίνακες 2 και 3 που ακολουθούν παρουσιάζονται στοιχεία του Μητρώου του ΥΠΕΧΩΔΕ (2009), σχετικά με την προσφορά μελετητικών πτυχίων ανά τάξη πτυχίου στις κατηγορίες μελετών 1 και 2.

Πίνακας 2: Προσφορά μελετητικών πτυχίων ανά τάξη πτυχίου στην κατηγορία μελετών 1.

Κατηγορία 1: Χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες								
Ειδικότητα	Τάξη Α		Τάξη Β		Τάξη Γ		Σύνολο	
Αρχιτέκτονας μηχανικός	69	22%	34	53%	60	81%	163	36%
Πολιτικός μηχανικός	25	8%	8	13%	6	8%	39	9%
Αγρονόμος Τοπογράφος μηχανικός	21	7%	7	11%	5	7%	33	7%
Ηλεκτρολόγος μηχανικός	2	1%	1	2%	0	0%	3	1%
Μεταλλ. - Μετ/γός μηχανικός	0	0%	1	2%	0	0%	1	0%
Πολεοδόμος - Χωροτάκτης μηχανικός	0	0%	0	0%	1	1%	1	0%
Μηχανικός Χωρ.Πολ. & Περι.Ανάπτυξης	67	22%	5	8%		0%	72	16%
Μηχανικός Περιβάλλοντος	1	0%	0	0%	0	0%	1	0%
Μερικό σύνολο	185	60%	56	88%	72	97%	313	70%
Γεωλόγος	3	1%	0	0%	0	0%	3	1%
Οικονομολόγος	3	1%	4	6%	2	3%	9	2%
Πτυχιούχος Α.Β.Σ.Π.	1	0%	1	2%	0	0%	2	0%
Πολεοδόμος - Χωροτάκτης	0	0%	1	2%	0	0%	1	0%
Περιβαλλοντολόγος	99	32%	2	3%	0	0%	101	23%
Πτυχ. Οικονομικής & Περιφ. Ανάπτυξης	2	1%	0	0%	0	0%	2	0%
Γεωγράφος	17	5%	0	0%	0	0%	17	4%
Μερικό σύνολο	125	40%	8	13%	2	3%	135	30%
Σύνολο	310	100%	64	100%	74	100%	448	100%

Πηγή : Μητρώο ΓΕΜ

Στην κατηγορία 1, οι μελετητές ΜΧΠΠΑ αποτελούν το 22% των μελετητών Α τάξης πτυχίου, δηλ. η συμμετοχή τους είναι ίση με τη συμμετοχή των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ενώ η πολυπληθέστερη ειδικότητα μελετητών στην κατηγορία αυτή είναι οι Περιβαλλοντολόγοι (32%). Η σημαντική συμμετοχή των μη μηχανικών στο συνολικό αριθμό των μελετητών στην Α τάξη πτυχίου (40%) καθιστά ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τις συνθήκες για την Α τάξη.

Η εικόνα διαφοροποιείται στην Β τάξη πτυχίου όπου η συμμετοχή της ειδικότητας είναι πιο περιορισμένη (8%) συγκρίσιμη με αυτή των οικονομολόγων (6%) από τους μη μηχανικούς μελετητές και των Τοπογράφων Μηχανικών (11%) από τους μελετητές με ειδικότητα μηχανικού.

Στη Γ τάξη πτυχίου δεν υπάρχει συμμετοχή.

Συνολικά οι ΜΧΠΠΑ αποτελούν το 16% των μελετητών της κατηγορίας 1 (όλων των τάξεων πτυχίου).

Πίνακας 3: Προσφορά μελετητικών πτυχίων ανά τάξη πτυχίου στην κατηγορία μελετών 2.

Κατηγορία 2: Πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες								
Ειδικότητα	Τάξη Α		Τάξη Β		Τάξη Γ		Σύνολο	
Αρχιτέκτονας μηχανικός	185	38%	84	61%	143	79%	413	51%
Πολιτικός μηχανικός	34	7%	7	5%	7	4%	48	6%
Αγρονόμος Τοπογράφος μηχανικός	173	36%	39	28%	29	16%	242	30%
Ηλεκτρολόγος μηχανικός	0	0%	0	0%	1	1%	1	0%
Πολεοδόμος - Χωροτάκτης μηχανικός	0	0%	1	1%	0	0%	1	0%
Μηχανικός Χωρ.Πολ. & Περ.Ανάπτυξης	92	19%	6	4%	0	0%	98	12%
Σύνολο	484	100%	137	100%	180	100%	803	100%

Πηγή : Μητρώο ΓΕΜ

Αντίστοιχα στην κατηγορία 2, η συμμετοχή των ΜΧΠΠΑ στην Α τάξη πτυχίου είναι σημαντική (19%) ωστόσο σε αυτή την κατηγορία είναι και πιο έντονος ο ανταγωνισμός με τις ειδικότητες των Αρχιτεκτόνων (38%) και των Τοπογράφων Μηχανικών (36%).

Στη Β τάξη πτυχίου η συμμετοχή είναι σημαντικά πιο χαμηλή σε σχέση με αυτή των Αρχιτεκτόνων και των Τοπογράφων Μηχανικών.

Συνολικά οι ΜΧΠΠΑ αποτελούν το 12% των μελετητών της κατηγορίας 2 (όλων των τάξεων πτυχίου).

Σημειώνεται ότι η εγγραφή στην Α τάξη πτυχίου προϋποθέτει 4 χρόνια εμπειρίας από την απόκτηση του διπλώματος.

Η αναβάθμιση του πτυχίου σε Β τάξη, προϋποθέτει 8 χρόνια εμπειρίας από την απόκτηση του διπλώματος (δηλ. 4 χρόνια μετά την απόκτηση μελετητικού πτυχίου Α τάξης) και βεβαιώσεις αμοιβών μελετών που έχει αναλάβει ο μελετητής, συγκεκριμένου ύψους.

Αντίστοιχα η αναβάθμιση του πτυχίου σε Γ τάξη, προϋποθέτει 12 χρόνια από την απόκτηση του διπλώματος (δηλ. 4 χρόνια μετά την απόκτηση μελετητικού πτυχίου Β τάξης) και βεβαιώσεις αμοιβών μελετών που έχει αναλάβει ο μελετητής, συγκεκριμένου ύψους.

Οι πρώτοι ΜΧΠΠΑ αποφοίτησαν το 1994 δηλ. έχουν μία πορεία 15 χρόνων στην αγορά εργασίας.

2.1.2. Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) του Π.Δ. 240/1994

Η εγγραφή των ΜΧΠΠΑ στο ΜΕΚ και η ανάληψη έργων ή εξειδικευμένων εργασιών, προβλέπεται από το Π.Δ. 240/1994, ωστόσο οι αιτήσεις συναδέλφων δεν έχουν γίνει δεκτές από την αντίστοιχη υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Το θεσμικό πλαίσιο του ΜΕΚ (Π.Δ. 742/1985) είναι προγενέστερο του Π.Δ. των επαγγελματικών δικαιωμάτων των ΜΧΠΠΑ, με αποτέλεσμα η σχετική πρόβλεψη του τελευταίου για την εγγραφή των ΜΧΠΠΑ στο ΜΕΚ, να μην εφαρμόζεται και να αποκλείονται έτσι οι ΜΧΠΠΑ από τις κατασκευαστικές δραστηριότητες.

2.2. Δημόσιος Τομέας

Όσον αφορά τον Δημόσιο Τομέα, σημαντικό πρόβλημα αποτελεί η έλλειψη Οργανικών Θέσεων στους Οργανισμούς των δημοσίων υπηρεσιών. Ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΕΜΠΧΠΑ) ενημερώνει εγγράφως -κάθε χρόνο κατά την περίοδο προγραμματισμού των προσλήψεων- τους φορείς του Δημοσίου σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τις επαγγελματικές δεξιότητες του ΜΧΠΠΑ. Τα τελευταία χρόνια πολλοί φορείς κυρίως της Αυτοδιοίκησης επιθυμούν να προσλάβουν ΜΧΠΠΑ και επικοινωνούν με τον Σύλλογό μας για περισσότερα στοιχεία σχετικά με τον ακριβή τίτλο του κλάδου και τις δεξιότητες του ΜΧΠΠΑ. Μικρότερη είναι ωστόσο η διείσδυση σε Υπουργεία.

Πέραν της έλλειψης οργανικών θέσεων, σημαντικό πρόβλημα παρουσιάζεται συχνά και με τις προκηρύξεις θέσεων μέσω ΑΣΕΠ. Οι προκηρύξεις του ΑΣΕΠ έχουν συχνά την ακόλουθη μορφή ως προς την περιγραφή της θέσης και τον απαιτούμενο τίτλο σπουδών :

1. Περιγραφή Θέσης: Θέση Κατηγορίας ΠΕ, Κλάδος-Ειδικότητα: ΠΕ 4 Αρχιτεκτόνων (Μηχ/κών Χωροταξίας)
Απαιτούμενος Τίτλος: Τίτλος σπουδών Αρχιτεκτονικής Σχολής
2. Περιγραφή Θέσης: Θέση Κατηγορίας ΠΕ, ΠΕ Αρχιτεκτόνων Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού
Απαιτούμενος Τίτλος: Τίτλος σπουδών Αρχιτεκτονικής Σχολής
3. Περιγραφή Θέσης: Θέση Κατηγορίας ΠΕ, Κλάδος-Ειδικότητα: ΠΕ Πολεοδόμων, ΠΕ Πολεοδόμων Μηχ/κών
Απαιτούμενος Τίτλος: Τίτλος σπουδών Αρχιτεκτονικής Σχολής ή Πολιτικών Μηχανικών
4. Περιγραφή Θέσης: Θέσεις Κλάδου /Ειδικοτήτων:
 - ΠΕ Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
 - ΠΕ Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
 - ΠΕ Περιφερειακής Ανάπτυξης,
 - ΠΕ Περιφερειολόγων,
 - ΠΕ Χωροταξίας,
 - ΠΕ Χωροταξίας – Περιφερειακής ΑνάπτυξηςΑπαιτούμενοι Τίτλοι :
 - Αστικής και Περιφερειακής ανάπτυξης
 - Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
 - Οικονομικών Επιστημών με κατεύθυνση την Περιφερειακή Ανάπτυξη

Η περιγραφή των Κλάδων – Ειδικοτήτων με τη σύνθεση 2 διαφορετικών τίτλων σπουδών (περ. 1 & 2), όπως διατυπώνονται μέχρι και σήμερα στις Προκηρύξεις, αφορούν τον τίτλο του Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης και τον Τίτλο του Αρχιτέκτονα Μηχανικού. Κατά συνέπεια η προϋπόθεση κατάθεσης αποκλειστικά και μόνο Πτυχίου του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΕΙ, για την κάλυψη των αντίστοιχων θέσεων, συνιστά αποκλεισμό των ΜΧΠΠΑ.

Αντίστοιχα αν και για το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο τμήμα στην Ελλάδα, η Πολεοδομία αποτελεί κεντρική συνιστώσα των σπουδών, και η περιγραφή της θέσης στην περίπτωση της προκήρυξης αριθμ. 3, δεν αντιστοιχεί σε κανένα Τίτλο σπουδών Τμήματος Ελληνικού Πανεπιστημίου, ζητούνται αποκλειστικά Τίτλοι Αρχιτέκτονα ή Πολιτικού Μηχανικού.

Επίσης στην περίπτωση της προκήρυξης αριθμ. 4, η περιγραφή των παραπάνω Κλάδων – Ειδικοτήτων, αφορά και στον τίτλο του Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, ο οποίος υπερκαλύπτει το ζητούμενο από τις θέσεις, γνωστικό αντικείμενο, όπως αποδεικνύεται από το αντίστοιχο Πρόγραμμα Σπουδών.

Ο προγραμματισμός / σχεδιασμός θεμάτων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης καθώς και η αξιοποίηση / διαχείριση πόρων για την προώθηση της ανάπτυξης σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα, αποτέλεσαν και αποτελούν για το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο τμήμα στην Ελλάδα, κεντρική συνιστώσα των σπουδών. Ωστόσο και πάλι οι κάτοχοι του Τίτλου ΜΧΠΠΑ αποκλείονται.

Σημειώνουμε ότι σε όλες τις περιπτώσεις, συμπληρωματικά, απαιτείται από τους υποψηφίους για τις συγκεκριμένες θέσεις, και η απόδειξη της εμπειρίας τους σε συναφείς εργασίες με το αντικείμενο των προς πλήρωση θέσεων, δηλ σε θέματα Χωροταξικού Σχεδιασμού / Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Περιφερειακής Ανάπτυξης, τα οποία αποτελούν και βασικά πεδία εργασίας των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Επισημαίνουμε ότι ο Δημόσιος Τομέας δε θεωρείται προνομιακός χώρος επαγγελματικής ενασχόλησης των ΜΧΠΠΑ για το λόγο ότι η απορρόφηση μεγάλου αριθμού ΜΧΠΠΑ θα μπορούσε να μετασχηματίσει τον κλάδο σε ένα κλάδο εξαρτημένο από το Δημόσιο και προοδευτικά αφανή. Αυτό ωστόσο δε μειώνει τη σημασία φαινομένων αποκλεισμού και πίεσης που υφίσταται η ειδικότητα ως προς την πρόσβαση σε μία επαγγελματική επιλογή, αυτή του Δημόσιου Τομέα.

2.3. Έρευνες του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, εκπόνησε δύο (2) έρευνες ερωτηματολογίου, με σκοπό να διερευνήσει μεταξύ άλλων και τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης των αποφοίτων του Τμήματος ΜΧΠΠΑ. Η πρώτη έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2002 και η δεύτερη το 2005.

Ακολουθούν ορισμένα από τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών που αφορούν σε στοιχεία απασχόλησης των ΜΧΠΠΑ.

α) Δημόσιος τομέας

Σύμφωνα με την έρευνα του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2002), σε σύνολο 107 αποφοίτων του Τμήματος που δήλωσαν ότι εργάζονται, το 45% εργάζονταν ως μόνιμοι υπάλληλοι και το 11% με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου στον Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα. Συνολικά το 80% είχε κάποια σχέση εργασίας με τον Δημόσιο Τομέα.

Σχέση Εργασίας	2002 (%)
Μόνιμος	45
Αορίστου Χρόνου	11
Ορισμένου Χρόνου	8
Σύμβαση έργου	16
Σύνολο	80

Η εικόνα αυτή κρίθηκε συγκυριακή και συνδέθηκε με το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» και τις προσλήψεις μόνιμου προσωπικού για τη στελέχωση των νέων ΟΤΑ, μέσω ΑΣΕΠ και προγραμμάτων κατάρτισης.

Οι φορείς του Δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα στους οποίους εργάζονται οι ΜΧΠΠΑ σύμφωνα με τη δεύτερη έρευνα (2005) είναι:

Φορέας	2005
Πανεπιστήμια –ερευνητικά ιδρύματα	9,4%
Δήμοι	9,0%
Περιφέρειες	7,0%
Υπουργεία	3,9%
ΜΟΔ ΑΕ	2,7%
Λιμενικό	2,3%
Νομαρχία	1,6%

Σημειώνεται ότι η συμμετοχή των ΜΧΠΠΑ που απασχολούνται στον Δημόσιο Τομέα στο σύνολο των απασχολούμενων αναμένεται να περιοριστεί στα επόμενα χρόνια καθώς σύμφωνα με την πρώτη πανευρωπαϊκή πρόγνωση για τις μελλοντικές ανάγκες σε επαγγελματικές δεξιότητες έως το 2015, που παρουσιάστηκε σε διεθνές συνέδριο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ανάπτυξης της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP), το 95% των πτυχιούχων Ανώτατης Εκπαίδευσης δεν θα έχουν πρόσβαση στο Δημόσιο Τομέα, ο οποίος θα μπορεί να απορροφά πλέον μόνο το 5% του συνόλου των πτυχιούχων. Στην εξέλιξη αυτή θα συμβάλλει και η αύξηση του αριθμού των ΜΧΠΠΑ λόγω της λειτουργίας του νέου Τμήματος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου.

β) Ιδιωτικός τομέας

Όσον αφορά την ανάληψη μελετητικού πτυχίου (ΓΕΜ), σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας του 2005 μόνο το 15% των αποφοίτων είχε μελετητικό πτυχίο.

Από αυτούς, την κατηγορία 1 είχε επιλέξει το 42%, την κατηγορία 2 το 28% και την κατηγορία 27 το 30%.

Η προτίμηση στην κατηγορία 27 σχετίζεται σε κάποιο βαθμό με το γεγονός ότι η ζήτηση του πτυχίου Α τάξης σε αυτή την κατηγορία μελετών είναι πολύ υψηλή της τάξης του 63,8% το 2004 και 65,2% το 2005 (μελέτη ΙΟΚ για τα έτη 2004-2005), επί των προκηρυσσόμενων μελετών. Κατά συνέπεια στην κατηγορία αυτή υπάρχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες.

Από τους ελεύθερους επαγγελματίες ΜΧΠΠΑ, το 67% δήλωσε ότι εργάζεται ως συνεργάτης σε μελετητικά γραφεία, το 21% είναι ιδιοκτήτης γραφείου και το 12% δήλωσε άλλη απασχόληση.

γ) Αντικείμενο εργασίας

Σε ερώτηση σχετικά με τη συνάφεια μεταξύ του αντικειμένου εργασίας και του γνωστικού αντικειμένου διαφαίνεται, από τη συγκριτική εξέταση των αποτελεσμάτων των 2 ερευνών, μία αυξητική τάση της απασχόλησης σε παρεμφερή αντικείμενα:

Συνάφεια αντικειμένου εργασίας-γνωστικού αντικειμένου	2002 (%)	2005 (%)
Απολύτως σχετικό	56	42
Παρεμφερές	28	36
Άσχετο	16	16

2.4. Απασχόληση ΜΧΠΠΑ -2009

Πίνακας 4: Απασχόληση στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα (μελέτες)

ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	ΑΡΙΘΜ. ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ (ΜΟΝΙΜΟΙ-ΑΟΡΙΣΤΟΥ)		ΚΑΤΟΧΟΙ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ		ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΑ ΠΤΥΧΙΑ				ΤΑΞΗ		ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΑ
						ΚΑΤΗΓ. 1	ΚΑΤΗΓ. 2	ΚΑΤΗΓ. 27	ΚΑΤ. 10	A	B	
1994	14	10	71,4%	1	7,1%	1	1			1		
1995	23	17	73,9%	1	4,3%	1		1		1		
1996	8	2	25,0%	3	37,5%	3	3				3	
1997	21	11	52,4%	4	19,0%	2	3	3		4		
1998	30	11	36,7%	3	10,0%	2	3		1	2	1	1
1999	24	10	41,7%	9	37,5%	4	6	4		7	2	2
2000	43	5	11,6%	19	44,2%	9	14	14		19		2
2001	28	5	17,9%	10	35,7%	6	7	7		10		1
2002	35	5	14,3%	20	57,1%	9	15	16		20		1
2003	46	2	4,3%	27	58,7%	15	23	16		27		4
2004	33	3	9,1%	9	27,3%	7	8	3		9		
2005	51	2	3,9%									
2006	56											
μερ. Σύνολο %	412	83		106		59	83	64	1	100	6	11
		20,1%		25,7%		56%	78%	60%	0,9%	24,3%	1,5%	9%
2007	35											
2008	45											
2009	6											
ΣΥΝΟΛΑ	498											
%												

Πηγή : Μητρώο ΓΕΜ και ως προς την απασχόληση στο Δημόσιο τομέα στοιχεία του ΣΕΜΠΧΠΑ

Στον παραπάνω πίνακα, παρουσιάζονται στοιχεία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, του ΣΕΜΠΧΠΑ και του Μητρώου Μελετητών του ΥΠΕΧΩΔΕ (2009).

Ο αριθμός των διπλωματούχων ΜΧΠΠΑ που σήμερα είναι κάτοχοι μελετητικού πτυχίου αντιστοιχεί στο 25,7% του συνόλου που έχει αποφοιτήσει έως και το 2006.

Οι νεότεροι ΜΧΠΠΑ (έτη αποφοίτησης 2007-2009) δεν έχουν το δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο αφού δεν έχουν συμπληρώσει 4 χρόνια από την αποφοίτηση, επομένως δεν είναι ακόμη κάτοχοι μελετητικού πτυχίου.

Η συντριπτική πλειονότητα των μελετητών έχει σήμερα Α τάξη πτυχίου (24,3%) και μόνο το 1,5% έχει Β Τάξη πτυχίου.

Τα 6 μελετητικά πτυχία Β τάξης (1,5% των κατόχων μελετητικού πτυχίου) έχουν αποκτηθεί μετά από 9 έως 13 χρόνια εμπειρίας, ενώ βάσει του Ν. 3316/05 άρθρο 39, απαιτούνται 8 χρόνια εμπειρίας και βεβαιώσεις αμοιβών μελετών που έχει αναλάβει ο μελετητής, ορισμένου ύψους.

Αντίστοιχου ύψους (20,1%) είναι και ο αριθμός των ΜΧΠΠΑ που είναι δημόσιοι υπάλληλοι (μόνιμοι και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου).

Μεγάλο μέρος των ΜΧΠΠΑ απασχολείται με σχέση εργασίας μισθωτού στον ιδιωτικό τομέα ή με σχέση παροχής υπηρεσιών/έργου.

Ο μικρός αριθμός μελετητικών πτυχίων Β τάξης, ερμηνεύεται από την προτίμηση των ΜΧΠΠΑ στην απασχόληση στο Δημόσιο Τομέα και συνδέεται με τη μικρή ζήτηση του μελετητικού πτυχίου Α τάξης και τη συνακόλουθη δυσκολία αναβάθμισής του.

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι με την πάροδο του χρόνου, οπότε και ολοκληρώνονται μεταπτυχιακές/διδακτορικές σπουδές και αποκτάται επαγγελματική εμπειρία, δηλ. αποκτώνται τα ζητούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που τίθενται από τους διαγωνισμούς (ΑΣΕΠ και άλλων φορέων) αυξάνεται και ο αριθμός των ΜΧΠΠΑ που επιλέγουν την απασχόληση στο Δημόσιο Τομέα (με αυτόματη ανάκληση του μελετητικού πτυχίου της ΓΕΜ). Έτσι, σήμερα, τα ποσοστά απορρόφησης των παλαιότερων απόφοιτων -ΜΧΠΠΑ από τον Δημόσιο Τομέα είναι πολύ υψηλά (71,4% - 73,9% για τους απόφοιτους του 1994 και 1995 αντίστοιχα), ενώ αντίστοιχη τάση διαφαίνεται και για τους νεότερους απόφοιτους των επόμενων ετών, 1996-1999, για τους οποίους τα ποσοστά απασχόλησης στον Δημόσιο Τομέα κυμαίνονται από 25,0% έως 52,4%.

Αντίστροφα, η επιλογή απόκτησης μελετητικού πτυχίου συγκεντρώνει τις περισσότερες προτιμήσεις των νεοεισερχόμενων στην αγορά ΜΧΠΠΑ (αποφοίτων 2000-2004). Αυτή η ομάδα αποτελεί και τον κύριο όγκο των σημερινών μελετητικών πτυχίων Α τάξης (89%). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ένας σημαντικός αριθμός ΜΧΠΠΑ αυτής της ομάδας, δεν επιλέγει την ανάληψη μελετητικού πτυχίου (από 79% το 1999 έως 36% το 2004), αν και η απόκτηση Α τάξης πτυχίου είναι αυτόματη με τη συμπλήρωση 4 χρόνων από την απόκτηση του τίτλου και δεν απαιτείται η απόδειξη εμπειρίας.

Αντίστοιχη είναι η τάση και για την επόμενη ομάδα ΜΧΠΠΑ που έχει αποφοιτήσει το 2005 και 2006 που στη συντριπτική της πλειονότητα δεν έχει απευθυνθεί στη ΓΕΜ για την απόκτηση μελετητικού πτυχίου. Η εικόνα αυτή δείχνει σε κάποιο βαθμό την δυσκολία προσανατολισμού των νέων ΜΧΠΠΑ, αλλά ταυτόχρονα και τον κίνδυνο προοδευτικής παραίτησης από το δικαίωμα απόκτησης μελετητικού πτυχίου καθώς η κυρίαρχη εικόνα είναι αυτή της έλλειψης ικανοποιητικής ζήτησης μελετητικού πτυχίου Α τάξης στην αγορά.

Συμπερασματικά, η μέχρι σήμερα τάση δείχνει ότι η επιλογή της ανάληψης μελετητικού πτυχίου, διαχρονικά, δεν είναι η κυρίαρχη, παρά του ότι μεγάλο μέρος των ΜΧΠΠΑ στα πρώτα στάδια της επαγγελματικής του πορείας στρέφεται προς αυτή την κατεύθυνση. Η εξέλιξη αυτή δεν είναι η αναμενόμενη για ένα επαγγελματικό πεδίο που δεν θα μπορούσε να χαρακτηρίζεται κορεσμένο.

Η εικόνα αυτή οφείλεται:

1. Στην απαγόρευση επιλογής κατηγοριών μελετών που εμπίπτουν στο γνωστικό - επαγγελματικό αντικείμενο και στο ειδικότερο επαγγελματικό ενδιαφέρον των επαγγελματιών ΜΧΠΠΑ (π.χ. αναπτυξιακές μελέτες, κυκλοφοριακές μελέτες, μελέτες GIS, τοπογραφίας, κλπ.)
2. Στην πολύ περιορισμένη ζήτηση μελετητικών πτυχίων Α τάξης η οποία δυσχεραίνει την αναβάθμιση του πτυχίου και την επαγγελματική εξέλιξη συνολικά και ειδικότερα στην περιφέρεια
3. Στα πολύ χαμηλά όρια αμοιβών μελετών που τίθενται για την Α τάξη πτυχίου στις κατηγορίες μελετών 1 και 2 (έως 37.000 ευρώ για την κατηγορία 1 και 22.116 ευρώ για την κατηγορία 2 - Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ 26/5/08), με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σημαντικός αριθμός μελετών για τις οποίες το ύψος της προεκτιμώμενης αμοιβής να είναι μικρότερο του ορίου αμοιβών της Α τάξης πτυχίου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

3.1. Προβλήματα ισχύοντος πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ειδικότητα στην αγορά εργασίας (βλέπε κεφ. Αγορά Εργασίας) σχετίζονται αφενός με την ανελαστικότητα του θεσμικού πλαισίου που παρεμποδίζει την πρόσβαση του ΜΧΠΠΑ σε πεδία του γνωστικού και επαγγελματικού αντικειμένου και αφετέρου στην περιορισμένη ζήτηση μελετητικών πτυχίων ΜΧΠΠΑ χαμηλών κυρίως τάξεων.

Το πρόβλημα θα πρέπει να εξεταστεί και υπό το πρίσμα της αύξησης του αριθμού των ΜΧΠΠΑ λόγω της λειτουργίας δύο πολυτεχνικών τμημάτων.

Ειδικότερα, σε σχέση με το θεσμικό πλαίσιο παρατηρούνται τα εξής:

1. Η σημερινή κωδικοποίηση των μελετών του άρθρου 2 του Ν. 3316/2005 (με την ενσωμάτωση του Π.Δ. 541/78) διαιωνίζει:

- α) την ενοποίηση πλήθους διαφορετικών ειδών μελετών κάτω από την ίδια Γενική Κατηγορία Μελετών (π.χ. κατηγ. 7, 10, 16).

Ορισμένες από τις Γενικές Κατηγορίες Μελετών περιλαμβάνουν στο εσωτερικό τους πλήθος διαφορετικών ειδών μελετών, έχουν μεγάλη ετερογένεια και είναι φανερό ότι αυτό δε λειτουργεί υπέρ της εξειδίκευσης των επαγγελματιών και της βελτίωσης της ποιότητας του μελετητικού προϊόντος. Ωστόσο η επιλογή τέτοιων κατηγοριών μελετών από κάποιες ειδικότητες μηχανικών, δίνει αυτόματα σημαντική επαγγελματική ευελιξία, καθώς με τη μία και μόνο από τις δύο συνολικά επιλογές κατηγοριών μελετών που δικαιούνται, μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πολύ μεγάλο μέρος του επαγγελματικού τους αντικειμένου.

Συγκεκριμένα οι κατηγορίες 7, 10 και 16 περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και κάποια είδη μελετών, οι οποίες αντιστοιχούν στο γνωστικό αντικείμενο των ΜΧΠΠΑ και στο πεδίο της επαγγελματικής τους ενασχόλησης βάσει του Π.Δ. 240/1994. Το σημερινό θεσμικό πλαίσιο, ωστόσο, επιτρέπει την πρόσβαση των ειδικοτήτων μόνο σε επίπεδο της Γενικής Κατηγορίας Μελέτης.

Η ΓΕΜ δεν επιτρέπει την ανάληψη μελετητικού πτυχίου από τους ΜΧΠΠΑ στις παραπάνω Γενικές Κατηγορίες Μελετών, με αποτέλεσμα οι ΜΧΠΠΑ να αποκλείονται από ένα τμήμα του γνωστικού και επαγγελματικού τους πεδίου που εντάσσεται στη συγκεκριμένη Γενική Κατηγορία Μελετών.

- β) την έλλειψη σαφούς αναφοράς στα είδη των μελετών που αντιστοιχούν στη Γενική Κατηγορία Μελετών (π.χ. κατηγ. 3).

Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν προκύπτει με σαφήνεια, από τον τίτλο της Γενικής Κατηγορίας Μελέτης, ποια είδη μελετών εμπίπτουν σε αυτή (δεν εξειδικεύεται το αντικείμενο της κατηγορίας). Κατά συνέπεια δε μπορεί να προσδιοριστεί και το γνωστικό αντικείμενο που τους αντιστοιχεί και επομένως και η ειδικότητα των μηχανικών ή πτυχιούχων που μπορεί να ασχοληθεί με αυτές. Επιπλέον, σε αυτές τις Γενικές Κατηγορίες Μελετών η διείδυση των μηχανικών είναι περιορισμένη.

Η γενική κατηγορία 3: «Οικονομικές Μελέτες» εμπεριέχει είδη μελετών που ανήκουν στο γνωστικό αντικείμενο των ΜΧΠΠΑ αλλά δεν εξειδικεύεται σε μελέτες ανάπτυξης του χώρου και αμιγώς οικονομικές μελέτες. Έχει δε παρατηρηθεί μελέτες ανάπτυξης του χώρου να χαρακτηρίζονται οικονομικές και να προκηρύσσονται ως μελέτες της κατηγορίας 3, με υποψηφίους αναδόχους μελετητές Οικονομολόγους (π.χ. μελέτες ΕΟΤ).

Σήμερα οι ΜΧΠΠΑ δεν έχουν πρόσβαση στην κατηγορία 3 αν και η εκπόνηση μελετών τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και τεχνικοοικονομικών μελετών σκοπιμότητας καθώς και η διαχείριση και αξιολόγηση αναπτυξιακών προγραμμάτων προσδιορίζονται ως πεδίο επαγγελματικής ενασχόλησης του ΜΧΠΠΑ από το Π.Δ. 240/1994.

2. Το θεσμικό πλαίσιο του ΜΕΚ (Π.Δ. 469/1986) είναι προγενέστερο του Π.Δ. 240/1994 το οποίο και προβλέπει τη δυνατότητα εγγραφής των ΜΧΠΠΑ στο ΜΕΚ, με αποτέλεσμα η σχετική πρόβλεψη του Π.Δ. 240/1994 να παραμένει ανενεργή και να αποκλείονται έτσι οι ΜΧΠΠΑ από τις κατασκευαστικές δραστηριότητες.

Σήμερα, παρά τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. 240/94, οι ΜΧΠΠΑ έχουν τη δυνατότητα απόκτησης μελετητικού πτυχίου μόνο στις παρακάτω τρεις κατηγορίες μελετών της ΓΕΜ:

1. Χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες,
2. Πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες, και
27. Περιβαλλοντικές μελέτες.

Οι αιτήσεις αποφοίτων για την λήψη Πτυχίου ΓΕΜ σε άλλες κατηγορίες μελετών και ειδικότερα στις Κατηγορίες 3. Οικονομικές Μελέτες, 7.Ειδικές Αρχιτεκτονικές μελέτες, 10. Μελέτες συγκοινωνιακών έργων και 16. Μελέτες τοπογραφίας, δεν γίνονται δεκτές από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ, αν και οι σπουδές υποστηρίζουν τέτοιου είδους μελέτες και το Π.Δ. 240 (30/8/1994) για τα επαγγελματικά δικαιώματα των ΜΧΠΠΑ το προβλέπει, καθώς κρίνεται ότι το γνωστικό αντικείμενο δεν υποστηρίζει το σύνολο των ειδών μελετών που εντάσσονται στις παραπάνω Γενικές Κατηγορίες Μελετών.

Αντίστοιχα παρά τις αιτήσεις αποφοίτων για ένταξη στο ΜΕΚ, η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ δεν κάνει δεκτό το αίτημα λόγω του γεγονότος ότι το νομοθετικό πλαίσιο του ΜΕΚ δεν περιλαμβάνει τους ΜΧΠΠΑ στις κατηγορίες των δικαιούχων μηχανικών, αν και το Π.Δ. 240 (30/8/1994) για τα επαγγελματικά δικαιώματα των ΜΧΠΠΑ το προβλέπει.

3.2. Προτάσεις διαμόρφωσης πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος

3.2.1. Επιτροπή διατύπωσης πρότασης στο πλαίσιο του άρθ.2 του Ν. 3316/05.

Ο ΣΕΜΠΧΠΑ, στο πλαίσιο των εργασιών ειδικής επιτροπής, σε εκτέλεση εντολής της Δ.Ε. του ΤΕΕ για τη διατύπωση πρότασης στο ΥΠΕΧΩΔΕ, σχετικά με την ικανοποίηση των αναγκών του άρθρου 2 του Ν 3316/2005, εκπόνησε μελέτη, με σκοπό τον προσδιορισμό του επαγγελματικού αντικειμένου. Ο προσδιορισμός του επαγγελματικού αντικειμένου ζητήθηκε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής κο Βουδικλάρη από όλες τις ειδικότητες.

Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση του επαγγελματικού αντικειμένου των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΜΧΠΠΑ) με σκοπό να αναδειχθεί η σχέση μεταξύ αυτού και του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου της χωροταξίας, πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης, αλλά και των θεσμοθετημένων επαγγελματικών δικαιωμάτων της ειδικότητας.

Η διερεύνηση βασίστηκε στην καταγραφή και επεξεργασία των ειδών μελετών (τίτλοι) που ζητούνται ανά κατηγορία μελέτης του Ν. 3316/2005, από τις προκηρύξεις που δημοσιεύτηκαν στο Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ το διάστημα 2003 – 2006.

Τα αποτελέσματα της διερεύνησης, τα προβλήματα που εντοπίστηκαν καθώς και οι προτάσεις κατατέθηκαν στην επιτροπή, συζητήθηκαν και περιελήφθησαν σε κείμενα κωδικοποίησης των προτάσεων όλων των ειδικοτήτων. Η επιτροπή δεν έχει καταλήξει μέχρι σήμερα σε συγκεκριμένες προτάσεις.

Σημειώνεται ότι ΣΕΜΠΧΠΑ έχει αποστείλει σχετικό αίτημα χρηματοδότησης στο ΤΕΕ με σκοπό την επικαιροποίηση/συμπλήρωση της μελέτης αυτής και το αίτημα εξετάζεται από την Μόνιμη Επιτροπή Χωροταξίας.

Ο εξορθολογισμός /εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου και η αποσαφήνιση του επαγγελματικού πεδίου του ΜΧΠΠΑ αποτελούν μείζονα θέματα για την ειδικότητα.

Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνουμε τη διασφάλιση της πρόσβασης της ειδικότητας στις κατηγορίες μελετών της ΓΕΜ, με βάσει τις ακόλουθες γενικές αρχές:

- άρση των αποκλεισμών ειδικοτήτων από δραστηριότητες (είδη μελετών) που αντιστοιχούν στο γνωστικό και επαγγελματικό τους πεδίο,
- επανεξέταση ορισμένων γενικών κατηγοριών μελετών, προσδιορισμός των ειδών δραστηριοτήτων που μπορεί να περιλαμβάνουν και δημιουργία νέων γενικών κατηγοριών (όπου χρειάζεται) με μεγαλύτερη συνοχή στο εσωτερικό τους και σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και απαιτήσεις,

- διασφάλιση της ισορροπίας ως προς το περιεχόμενο των γενικών κατηγοριών σε σχέση με το εύρος των ειδών μελετών που περιλαμβάνουν στο εσωτερικό τους και κατ' επέκταση την απαιτούμενη τεχνογνωσία και εξειδίκευση πάνω στα αντικείμενα αυτά από τους αντίστοιχους επαγγελματίες, ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των μελετών,
- διασφάλιση της πρόσβασης και των μηχανικών σε κατηγορίες μελετών που αντιστοιχούν στο γνωστικό τους αντικείμενο και σήμερα εκπονούνται από μη μηχανικούς.

3.2.2.Προτάσεις ανά κατηγορία Μελέτης ΓΕΜ

Κατηγορία μελετών 1: Χωροταξικές και Ρυθμιστικές μελέτες

Η κατηγορία 1 αποτελεί τη μία από τις δύο επιλογές που συγκροτούν το κυρίως αντικείμενο των ΜΧΠΠΑ με αποτέλεσμα να έχει ιδιαίτερη σημασία για την ειδικότητα ο πληθυσμός των μελετητών που μπορούν να έχουν πρόσβαση. Σήμερα παρατηρείται σημαντική διείσδυση μη μηχανικών - κυρίως Περιβαλλοντολόγων και Γεωγράφων - και υπερπροσφορά μελετητικών πτυχίων Α τάξης.

Δεδομένου του σύνθετου χαρακτήρα του σχεδιασμού του χώρου σε αυτή την κλίμακα και της απαίτησης υψηλών δεξιοτήτων και εύρους γνώσεων, κρίνουμε αναγκαία και προτείνουμε:

1. Την εξέταση των προϋποθέσεων εισόδου στην κατηγορία αυτή των πτυχιούχων 4-ετούς φοίτησης.
2. Την εξέταση του βαθμού εμπάθυνσης, σε θέματα χωροταξικού σχεδιασμού, του προγράμματος σπουδών της ειδικότητας των Τοπογράφων Μηχανικών.

Κατηγορία 2: Πολεοδομικές και Ρυμοτομικές Μελέτες

Στις προκηρύξεις μελετών της κατηγορίας 2 παρατηρείται συχνά η πρακτική ζήτησης μελετητή – κατόχου μελετητικού πτυχίου στην κατηγορία 2 ή εναλλακτικά στην κατηγορία 1. Η διαζευκτική – εναλλακτική ζήτηση πτυχίων της 1^{ης} ή 2^{ης} κατηγορίας, συνιστά καταστρατήγηση του Ν. 3316/05 και έρχεται σε αντίθεση με τη βούληση του νομοθέτη, ο οποίος διακρίνει σαφώς τις δύο κατηγορίες μελετών και παραπέμπει στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ ή στους κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς για τον προσδιορισμό του αντικειμένου εκάστης κατηγορίας, βεβαιώνοντας με τον τρόπο αυτό, τη σαφή διάκριση των κατηγοριών. Η διάκριση αυτή υποβαθμίζεται και καταστρατηγείται, όταν οι προκηρύξεις ζητούν διαζευκτικά μελετητικό πτυχίο 1^{ης} ή 2^{ης} κατηγορίας.

Επίσης θα πρέπει να ενταχθούν στην κατηγορία νέα αντικείμενα που αντιστοιχούν σε σύγχρονες ανάγκες και η αντιμετώπισή τους απαιτεί ειδίκευση σε θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού.

Ειδικότερα προτείνουμε:

1. Οι προκηρύξεις να αναφέρονται σε μία συγκεκριμένη κατηγορία μελετητικού πτυχίου, ώστε να μην ακυρώνεται ο μηχανισμός των κατηγοριών μελετών που αποσκοπεί στην επιλογή συγκεκριμένου επαγγελματικού αντικειμένου από τους μελετητές.
2. Ένταξη στην κατηγορία 2 των μελετών αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας. Οι μελέτες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν μέρος ή το σύνολο των σταδίων ανάπτυξης και αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας. Το αντικείμενο των μελετών αυτών θα πρέπει συνοπτικά να περιλαμβάνει:
 - Ανάλυση του πολεοδομικού περιβάλλοντος (όροι δόμησης, επιτρεπόμενες χρήσεις, κλπ)
 - Έρευνα ευρύτερης περιοχής και αποτύπωση των χρήσεων γης που αναπτύσσονται, συμπεριλαμβανομένου των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων έργων υποδομής & στοιχείων προσβασιμότητας
 - Κοινωνικά χαρακτηριστικά περιοχής
 - Έρευνα αγοράς για τις σημερινές αξίες των ακινήτων στην περιοχές και πρόβλεψη εξέλιξης (συγκριτικά μεγέθη ανάλογων ακινήτων στην περιοχή ενδιαφέροντος, κλπ).
 - Έρευνα εναλλακτικών τρόπων αξιοποίησης ακινήτου
 - Μελέτη βιωσιμότητας εναλλακτικών σεναρίων αξιοποίησης
 - Εκτίμηση ακινήτου και δυνατότητες χρηματοδότησης εναλλακτικών πλάνων ανάπτυξης-αξιοποίησης, κλπ)

Κατηγορία 3: Οικονομικές μελέτες

Η κατηγορία περιλαμβάνει πλήθος διαφορετικών ειδών μελετών π.χ. μελέτες τοπικής ανάπτυξης, αξιολόγησης επενδύσεων /προγραμμάτων, τεχνικοοικονομικές κλπ. οι οποίες από τη φύση τους έχουν διαφορετικό αντικείμενο και απαιτήσεις, με χαρακτηριστική τη χωρική διάσταση / χωρικές επιπτώσεις ορισμένων από αυτές, όπως για παράδειγμα συμβαίνει με τις αναπτυξιακές μελέτες (τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, μελέτες τουριστικής ανάπτυξης περιφερειών, νομών κλπ.).

Η ρύθμιση που προτείνεται στη συνέχεια, για τις μελέτες με χωρική/αναπτυξιακή διάσταση κρίνεται αναγκαία για την καλύτερη προσαρμογή των κατηγοριών μελετών του Ν. 3316/2005 στα σημερινά επιστημονικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία η ανάπτυξη περιοχών αφορά την κατανομή δραστηριοτήτων βάσει μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης των χωρικών, οικονομικών, κοινωνικών πολιτιστικών και περιβαλλοντικών δεδομένων. Πρόκειται για ένα διεπιστημονικό αντικείμενο στο οποίο η χωρική διάσταση αποτελεί κεντρική συνιστώσα. Επιπλέον, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις συμβάλουν στην εξειδίκευση του επιστημονικού δυναμικού στα συγκεκριμένα δύο επιστημονικά και επαγγελματικά πεδία (μελέτες ανάπτυξης του χώρου και αμιγώς οικονομικές μελέτες) και κατ' επέκταση στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων μελετών.

Ειδικότερα προτείνουμε:

1. Μετακίνηση του μελετητικού αντικειμένου που έχει χωρική/αναπτυξιακή διάσταση στην κατηγορία μελετών 1. Χωροταξικές και Ρυθμιστικές Μελέτες και εκπόνηση των μελετών αυτών από μελετητές κατόχους μελετητικού πτυχίου κατηγορίας 1.

Οι πιθανές ανάγκες στήριξης των μελετών αυτών, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, από μελετητή οικονομικής κατεύθυνσης, μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη συμμετοχή του στην ομάδα μελέτης.

Ειδικότερα το παραπάνω μελετητικό αντικείμενο αποτελούν ενδεικτικά οι ακόλουθες μελέτες:

- Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα / Αναπτυξιακές μελέτες κάθε χωρικής κλίμακας.
 - Οικονομοτεχνικές Μελέτες / Μελέτες Σκοπιμότητας έργων και υπηρεσιών (π.χ. δημιουργίας χώρου στάθμευσης, εξυπηρέτησης περιοχών με ΜΜΕ σταθερής τροχιάς κλπ.).
 - Επιχειρησιακά Προγράμματα / Σχέδια (π.χ. Επιχειρησιακά Σχέδια Δράσης ΟΤΑ, Επιχειρησιακά Σχέδια Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων κλπ.).
 - Μελέτες Σύστασης Φορέων Διαχείρισης (π.χ. ΧΥΤΑ, Οργανισμών Ρυθμιστικού κλπ.).
2. Εναλλακτικά προτείνεται η διάσπαση της κατηγορίας αυτής σε δύο νέες. Στην πρώτη κατηγορία προτείνεται να περιληφθούν όλες οι παραπάνω μελέτες, που έχουν χωρική διάσταση, υπό τον τίτλο: «Μελέτες Ανάπτυξης του χώρου».

Στη νέα αυτή κατηγορία πρέπει να έχουν πρόσβαση οι μελετητές ΜΧΠΠΑ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. 240/1994.

Οι πιθανές ανάγκες στήριξης των μελετών αυτών, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, από μελετητή οικονομικής κατεύθυνσης, μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη συμμετοχή του στην ομάδα μελέτης.

Στη δεύτερη κατηγορία προτείνεται να περιληφθούν όλες οι υπόλοιπες αμιγώς οικονομικού αντικείμενου μελέτες. Η νέα κατηγορία προτείνεται να έχει τίτλο: «Οικονομικές Μελέτες».

Οι παραπάνω προτάσεις ανταποκρίνονται στο πνεύμα του Ν.3316/05 και της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα, την κοινοτική και την εθνική νομοθεσία και όπως προσδιορίζεται από το Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

3. Εναλλακτικά προτείνεται οι μελέτες αυτού του είδους στις οποίες η χωρική διάσταση είναι κεντρική συνιστώσα, να προκηρύσσονται στην κατηγορία 1 ή 2 (ανάλογα με την κλίμακα του χώρου).
4. Σε κάθε περίπτωση και μέχρι της ρύθμισης του θέματος προτείνεται η εγγραφή από τη ΓΕΜ, των ΜΧΠΠΑ στην σημερινή Γενική Κατηγορία 3. Οικονομικές μελέτες των ΜΧΠΠΑ, ώστε να μην υφίστανται οι επαγγελματίες ΜΧΠΠΑ τις συνέπειες του αποκλεισμού από επαγγελματικές ευκαιρίες που αντιστοιχούν στο επιστημονικό και επαγγελματικό τους αντικείμενο.

Κατηγορία μελετών 7: Ειδικές Αρχιτεκτονικές μελέτες (Διαμόρφωση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, μνημείων, αποκατάσταση-διατήρηση παραδοσιακών κτιρίων και οικισμών και τοπίου)

Η κατηγορία 7 περιλαμβάνει πλήθος μελετών διαφορετικού αντικειμένου, οι οποίες ομαδοποιούνται σε δύο υποκατηγορίες, ιδιαίτερου επιστημονικού πεδίου απασχόλησης. Στην πρώτη περιλαμβάνονται οι μελέτες διαμόρφωσης εξωτερικών χώρων και στη δεύτερη οι μελέτες αποκατάστασης μνημείων και διατήρησης παραδοσιακών κτιρίων.

Στην κατηγορία 7 προκηρύσσονται οι μελέτες ανάπλασης οικισμών, ζωνών, κοινοχρήστων κλπ. Μελέτες ανάπλασης προκηρύσσονται επίσης και στην κατηγορία 2. Οι ΜΧΠΠΑ έχουν δυνατότητα ανάληψης μελετών ανάπλασης μόνο όταν προκηρύσσονται στην κατηγορία 2.

Ο αποκλεισμός των ΜΧΠΠΑ από την κατηγορία 7 οφείλεται στην έλλειψη του αναγκαίου επιστημονικού και επαγγελματικού προφίλ για ορισμένα από τα είδη μελετών αυτής της κατηγορίας όπως π.χ. για την αποκατάσταση μνημείων, συνεπάγεται ωστόσο και τον αυτόματο αποκλεισμό τους από άλλα είδη μελετών της κατηγορίας 7 (αναπλάσεις), που αποτελούν κεντρικό αντικείμενο των σπουδών και του επαγγελματικού τους αντικειμένου.

Σημειώνεται ότι στην απαρίθμηση των δραστηριοτήτων ενασχόλησης των ΜΧΠΠΑ του άρθρου 2 του Π.Δ. 240/1994 η εκπόνηση μελετών ανάπλασης δεν αναφέρεται, ωστόσο η απαρίθμηση του Νομοθέτη στο άρθρο αυτό είναι ενδεικτική και όχι αποκλειστική, γεγονός το οποίο προκύπτει από τη διατύπωση «...έχει τη δυνατότητα επαγγελματικής ενασχόλησης στις εξής ιδίως δραστηριότητες».

Προτείνουμε:

1. Μετακίνηση του μελετητικού αντικειμένου των αναπλάσεων στην κατηγορία μελετών 2. Πολεοδομικές και Ρυμοτομικές μελέτες, με παράλληλο εμπλουτισμό του περιεχομένου (προδιαγραφών) των μελετών ανάπλασης, πέραν του εξωραϊσμού των χώρων και των μορφολογικών παρεμβάσεων. Οι μελέτες ανάπλασης πρέπει να αποκτήσουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα παρέμβασης που θα ενσωματώνει την πολεοδομική, κοινωνική και οικονομική διάσταση σε μία επιχειρησιακή λογική.
2. Εναλλακτικά προτείνεται από την προκήρυξη των μελετών αυτών να ζητούνται μελετητές 2 κατηγοριών, της κατηγορίας 2 και της κατηγορίας 7, με επιμερισμό του αντικειμένου και του προϋπολογισμού.
3. Εναλλακτικά προτείνεται η διάσπαση της κατηγορίας αυτής σε δύο νέες κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία προτείνεται να περιληφθούν οι μελέτες διαμόρφωσης κοινοχρήστων χώρων υπό τον τίτλο: «Μελέτες Ανάπλασης Χωρικών Ενοτήτων - Διαμόρφωσης Εξωτερικών και Κοινοχρήστων χώρων».

Στη νέα αυτή κατηγορία πρέπει να έχουν πρόσβαση οι μελετητές ΜΧΠΠΑ και οι πιθανές ανάγκες στήριξης των μελετών αυτών, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, από μελετητή μηχανικό άλλης ειδικότητας ή πτυχιούχο, μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη συμμετοχή του στην ομάδα μελέτης.

Στη δεύτερη κατηγορία αντίστοιχα προτείνεται να περιληφθούν όλες οι μελέτες αποκατάστασης μνημείων και διατήρησης παραδοσιακών κτιρίων, οι οποίες από τη φύση τους απαιτούν ειδική τεχνογνωσία. Η δεύτερη κατηγορία

προτείνεται να ονομαστεί: «Μελέτες Αποκατάστασης / Διατήρησης Μνημείων, Παραδοσιακών Κτιρίων».

Η διάσπαση της συγκεκριμένης κατηγορίας σε δύο, προτείνεται για λόγους εξορθολογισμού καθώς πρόκειται για δύο τελείως διαφορετικά αντικείμενα, οι απαιτήσεις δε ως προς τις σπουδές, την εμπειρία κλπ. των μελετητών είναι πολύ διαφορετικές. Η διάσπαση της κατηγορίας θα συμβάλλει στην εξειδίκευση του επιστημονικού δυναμικού στα συγκεκριμένα δύο επιστημονικά και επαγγελματικά πεδία αλλά και αντίστοιχα στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων μελετών στη χώρα μας.

4. Σε κάθε περίπτωση και μέχρι της ρύθμισης του θέματος προτείνεται η εγγραφή από τη ΓΕΜ, των ΜΧΠΠΑ, στην σημερινή Γενική Κατηγορία 7. Ειδικές Αρχιτεκτονικές Μελέτες, ώστε να μην υφίστανται οι επαγγελματίες ΜΧΠΠΑ τις συνέπειες του αποκλεισμού από επαγγελματικές ευκαιρίες που αντιστοιχούν στο επιστημονικό και επαγγελματικό τους αντικείμενο.

Κατηγορία 10: Μελέτες συγκοινωνιακών έργων (Οδών σιδηροδρομικών γραμμών, μικρών τεχνικών έργων, έργων υποδομής, αερολιμένων και κυκλοφοριακές)

Οι μελέτες που περιλαμβάνονται στην κατηγορία 10 και αφορούν στη διαχείριση και μελέτη της δομής και χωρικής οργάνωσης των συγκοινωνιακών δικτύων (π.χ. μελέτες διαχείρισης κυκλοφορίας) αντιστοιχούν στο γνωστικό πεδίο των ΜΧΠΠΑ.

Ειδικότερα το γνωστικό αντικείμενο του ΜΧΠΠΑ αντιστοιχεί σε μελέτες που σχετίζονται με: α) τον σχεδιασμό συστημάτων κυκλοφορίας και μεταφορών μέσα και έξω από τα πλαίσια ρυθμιστικών σχεδίων πόλεων και χωροταξικών σχεδίων ευρύτερων περιοχών, β) τον σχεδιασμό ή και τη μελέτη μεμονωμένων τμημάτων του συστήματος όπως π.χ. οδικών αρτηριών, κυκλοφοριακών κόμβων, σταθμών μεταφορικών μέσων, αεροδρομίων, λιμανιών κλπ. γ) τον σχεδιασμό ή και τη μελέτη αστικών ή υπεραστικών συστημάτων δημοσίων συγκοινωνιών (οδικών, υπογείων, και υπέργειων σιδηροδρομικών, υδάτινων και αεροπορικών) δ) τον σχεδιασμό ή και τη μελέτη ρύθμισης της στάθμευσης των οχημάτων ε) την έρευνα των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων των μεταφορών κλπ. στ) τη ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων, δηλαδή μονοδρόμων, σήμανσης, φωτεινής σηματοδότησης καθώς και πεζοδρόμησης περιοχών ζ) τη μελέτη και εφαρμογή προηγμένης τεχνολογίας για τον έλεγχο, την παρακολούθηση και τη διαχείριση της κυκλοφορίας, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος, η) τεχνικοοικονομικές μελέτες σκοπιμότητας συγκοινωνιακών έργων.

Προτείνουμε:

1. Διάσπαση της κατηγορίας αυτής σε δύο νέες κατηγορίες. Η πρώτη θα περιλαμβάνει μελέτες σχεδιασμού συστημάτων μεταφορών και η δεύτερη μελέτες κατασκευής συγκοινωνιακών υποδομών. Στη νέα αυτή κατηγορία πρέπει να έχουν πρόσβαση οι μελετητές ΜΧΠΠΑ και οι πιθανές ανάγκες στήριξης των μελετών αυτών, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, από μελετητή μηχανικό άλλης ειδικότητας ή πτυχιούχο, μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη συμμετοχή του στην ομάδα μελέτης.

Σημειώνεται ότι η εκπόνηση από τους ΜΧΠΠΑ συγκοινωνιακών μελετών προβλέπεται από το Π.Δ. 240/1994.

Στη δεύτερη κατηγορία αντίστοιχα προτείνεται να περιληφθούν όλες οι μελέτες κατασκευής συγκοινωνιακών υποδομών. Επιπλέον κρίνεται αναγκαίο να προσδιοριστεί το πολεοδομικό ή χωροταξικό αντικείμενο των μελετών της κατηγορίας αυτής και να αποτελέσει διακριτό τμήμα των μελετών αυτών που θα εκπονείται από ειδικό μηχανικό αντίστοιχου γνωστικού αντικείμενου και εμπειρίας. Οι ΜΧΠΠΑ πρέπει να έχουν συμμετοχή σε αυτό το αντικείμενο.

Η διάσπαση της συγκεκριμένης κατηγορίας σε δύο, προτείνεται για λόγους εξορθολογισμού καθώς πρόκειται για δύο τελείως διαφορετικά αντικείμενα, οι απαιτήσεις δε ως προς τις σπουδές, την εμπειρία κλπ. των μελετητών είναι πολύ διαφορετικές. Η διάσπαση της κατηγορίας θα συμβάλλει στην εξειδίκευση του επιστημονικού δυναμικού στα συγκεκριμένα δύο επιστημονικά και επαγγελματικά πεδία αλλά και αντίστοιχα στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων μελετών και έργων στην χώρα μας.

2. Εναλλακτικά προτείνεται να προσδιοριστεί το πολεοδομικό ή χωροταξικό αντικείμενο των μελετών αυτών και να αποτελέσει ένα διακριτό τμήμα των μελετών της κατηγορίας 10. Από την προκήρυξη των μελετών αυτών θα πρέπει να ζητούνται μελετητές 2 κατηγοριών, των κατηγοριών 10 και 1 ή των κατηγοριών 10 και 2, ανάλογα με την κλίμακα, με επιμερισμό του αντικείμενου και του προϋπολογισμού.
3. Σε κάθε περίπτωση και μέχρι της ρύθμισης του θέματος προτείνεται η εγγραφή από τη ΓΕΜ, των ΜΧΠΠΑ, στην σημερινή Γενική Κατηγορία 10. Μελέτες Συγκοινωνιακών Έργων, ώστε να μην υφίστανται οι επαγγελματίες ΜΧΠΠΑ τις συνέπειες του αποκλεισμού από επαγγελματικές ευκαιρίες που αντιστοιχούν στο επιστημονικό και επαγγελματικό τους αντικείμενο.

Κατηγορία 16: Μελέτες Τοπογραφίας

Η σημερινή κατάσταση ως προς την κατηγορία 16 παρουσιάζει δυο προβλήματα. Το πρώτο είναι ότι ενώ προφανώς οι ΜΧΠΠΑ δε μπορούν να καλύψουν όλο το γνωστικό αντικείμενο της κατηγορίας, μπορούν να καλύψουν πάντως κάποια επιμέρους υπο-αντικείμενα, όπως οι τοπογραφικές μελέτες και οι μελέτες κτηματογράφησης. Το δεύτερο πρόβλημα είναι ότι λόγω εσφαλμένης αντίληψης ορισμένα νεότερα γνωστικά αντικείμενα όπως τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS) και οι μελέτες Τηλεπισκόπησης προκηρύσσονται ζητώντας πτυχίο κατηγορίας 16.

Ως προς το πρώτο πρόβλημα, η βέλτιστη λύση θα ήταν η διάσπαση της κατηγορίας σε υποκατηγορίες. Ωστόσο συμβεί αυτό, και για να καλυφθεί η σημερινή στρεβλή κατάσταση του να υπάρχουν συνάδελφοι που εργάζονται επί σειρά ετών σε μελέτες υποκατηγοριών της 16, χωρίς όμως να έχουν δικαίωμα να αποκτήσουν αντίστοιχο

μελετητικό πτυχίο, ζητούμε να δίνεται η κατηγορία 16 σε ΜΧΠΠΑ με κατά περίπτωση κρίση (ακριβώς ότι ισχύει και για την 27).

Ως προς το δεύτερο πρόβλημα, η βέλτιστη λύση θα ήταν να δημιουργηθούν νέες κατηγορίες. Για να καλυφθεί όμως το άμεσο πρόβλημα, δηλαδή ο αποκλεισμός των ΜΧΠΠΑ από τις μελέτες Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών και Τηλεπισκόπησης, επειδή προκηρύσσονται στη 16, ζητούμε να προκηρύσσονται οι μελέτες αυτές σε κατηγορίες ανάλογα με το αντικείμενο της πληροφορίας που αφορούν. Για παράδειγμα ένα Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών για την οργάνωση της πολεοδομικής πληροφορίας ενός Δήμου πρέπει να προκηρύσσεται στην κατηγορία 2 (πολεοδομικές μελέτες) και όχι στη 16. Σε κάθε περίπτωση όταν η μελέτη αφορά επεξεργασία δεδομένων και όχι συλλογή πρωτογενών δεδομένων (π.χ. κτηματολόγιο) πρέπει να προκηρύσσεται τουλάχιστον και στην κατηγορία 1 ή 2.

Υπάρχει και ένα τρίτο σχετικό πρόβλημα εξίσου σημαντικό στις μελέτες Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών που προκηρύσσονται σε κάποια μελετητική κατηγορία αλλά και στις μελέτες δημοσίου που δεν απαιτούν κάποιο μελετητικό πτυχίο, πρέπει να ορίζεται ομάδα έργου με δυναμικό τουλάχιστον ένα μηχανικό με ειδικευση σε Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών. Ο έλεγχος της γνώσης πρέπει να κατοχυρώνεται με μεταπτυχιακό τίτλο ή αναγνωρισμένη εμπειρία. Δεν ευσταθεί να ζητάει η προκήρυξη απλά μια ειδικότητα μηχανικού (π.χ. τοπογράφος) ως ειδικό συνεργάτη γιατί αυτό απλά αποκλείει τη συμμετοχή ικανών συναδέλφων.

Τέλος, θα πρέπει να δοθεί στους ΜΧΠΠΑ το δικαίωμα να συντάσσουν το απαιτούμενο τοπογραφικό διάγραμμα για τη σύνταξη συμβολαίου μεταβίβασης οικοπέδου ή αγροτεμαχίου, σε αντιστοιχία με τους αρχιτέκτονες μηχανικούς (Γνωμοδότηση αρ. 1/12.1.1979 Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών).

3.2.3. Πρόταση εγγραφής στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ)

Με βάση τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. 240/1994, περί εγγραφής στο ΜΕΚ των ΜΧΠΠΑ, κρίνεται αναγκαία η προσαρμογή / εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου του ΜΕΚ, ώστε να μπορεί η ειδικότητα των ΜΧΠΠΑ να επιλέξει μεταξύ των κατηγοριών έργων ή εξειδικευμένων εργασιών σε αντιστοιχία με το γνωστικό της αντικείμενο.

Το θεσμικό πλαίσιο του ΜΕΚ 472/85 (ΦΕΚ 168/Α/2.10.85) και συγκεκριμένα το άρθρο 4 αυτού, όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 368/94 (ΦΕΚ-201/Α/2-12-94), το οποίο ορίζει όλα τα σχετικά για την εγγραφή στο Μ.Ε.Κ., δεν περιλαμβάνει στις κατηγορίες Μηχανικών την ειδικότητα του ΜΧΠΠΑ καθώς είναι προγενέστερο του Π.Δ. 240/94 της επαγγελματικής κατοχύρωσης των ΜΧΠΠΑ.

Επισημαίνουμε δε, τη δυνατότητα εγγραφής στο ΜΕΚ, με το ανωτέρω Π.Δ. 368/94, μηχανικών όλων των ειδικοτήτων, πτυχιούχων ΑΕΙ, αλλά και μη μηχανικών, αποφοίτων των ΤΕΙ και υπομηχανικών.

Προτείνουμε:

1. Την εγγραφή των ΜΧΠΠΑ και την αντίστοιχη τροποποίηση/συμπλήρωση του Π.Δ. 742/85, στις παρακάτω κατηγορίες έργων ή εξειδικευμένων εργασιών:

- A. Οικοδομικών έργων και έργων πρασίνου και λοιπών κατηγοριών (σημ.β του άρθρου 4. του Π.Δ. 742/85)
- B. Έργων οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών και λιμενικών (σημ.γ του άρθρου 4. του Π.Δ. 742/85)

Συνοπτικά, στην πρόταση αυτή συνηγορεί και το Πρόγραμμα Σπουδών που σήμερα περιλαμβάνει:

- Δεκατέσσερα (14) μαθήματα που αφορούν έργα ανάπλασης-διαμόρφωσης κοινοχρήστων/εξωτερικών χώρων. Τα είδη των έργων που προτείνουμε να αναλαμβάνουν οι ΜΧΠΠΑ είναι διαμόρφωση πλατειών και βοηθητικών χώρων αυτών (έως διώροφα κτίσματα), πεζοδρομήσεις, έργα ανάδειξης /διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, έργα προστασίας περιοχών κλπ).
(σημειώνεται ότι στο πρόγραμμα σπουδών των τοπογράφων μηχανικών, που εγγράφονται στο ΜΕΚ στην κατηγορία των οικοδομικών έργων, δεν υπάρχει κανένα μάθημα για οικοδομικά-αρχιτεκτονική πλην ενός μαθήματος επιλογής: Οπλισμένο σκυρόδεμα).
- Τέσσερα (4) μαθήματα που αφορούν έργα οδοποιίας. Τα είδη των έργων που προτείνουμε να αναλαμβάνουν οι ΜΧΠΠΑ είναι έργα ασφαλτόστρωσης και βελτίωσης - συντήρησης μικρών οδών.
- Τρία (3) μαθήματα τοπογραφίας προσφέρουν τις αναγκαίες γνώσεις για τα παραπάνω έργα.

2. Επιπλέον των ανωτέρω προτείνουμε να προβλεφθεί η συμμετοχή στη σύνθεση της Επιτροπής ΜΕΚ ενός εκπροσώπου των νέων ειδικοτήτων μηχανικών.

Τέλος σημειώνουμε ότι το θέμα της άρνησης της υπηρεσίας να εγγράψει στο ΜΕΚ τους ΜΧΠΠΑ, έχει απασχολήσει το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, το οποίο απέστειλε, επανειλημμένως σχετικές επιστολές προς το ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2.4. Πρόταση για τα όρια αμοιβών Α Τάξης Πτυχίου

Σύμφωνα με την απόφαση Αρ. Πρωτ. Δ15 / οικ /13333/26-5-2008, για τις κατηγορίες μελετών 1 και 2 ισχύουν τα παρακάτω όρια αμοιβών:

A) Για τις κατηγορίες μελετών του άρθρου 2 του ΠΔ 798/78: 1-10-13-14-16

ΠΤΥΧΙΟ Α ΤΑΞΗΣ Από 0,0029 EURO έως 37,007 EURO

ΠΤΥΧΙΟ Β ΤΑΞΗΣ Από 18.503 EURO Εως 92.517 EURO

ΠΤΥΧΙΟ Γ ΤΑΞΗΣ Από 55.510 EURO έως 333.059 EURO

ΠΤΥΧΙΟ Δ ΤΑΞΗΣ Από 148.026 EURO έως 740.132 EURO

ΠΤΥΧΙΟ Ε ΤΑΞΗΣ Από 222.040 EURO και άνω

B) Για τις κατηγορίες μελετών του άρθρου 3 του ΠΔ 798/78: 2-6-11-15-19-20-21-22-27

ΠΤΥΧΙΟ Α ΤΑΞΗΣ Από 0,0029 EURO έως 22.116 EURO

ΠΤΥΧΙΟ Β ΤΑΞΗΣ Από 11.093 EURO έως 55.510 EURO
ΠΤΥΧΙΟ Γ ΤΑΞΗΣ Από 33.309 EURO έως 199.824 EURO
ΠΤΥΧΙΟ Δ ΤΑΞΗΣ Από 88.804 EURO έως 444.079 EURO
ΠΤΥΧΙΟ Ε ΤΑΞΗΣ Από 133.236 EURO και άνω

Τα όρια αμοιβών που τίθενται για την Α τάξη πτυχίου, ειδικά για τις κατηγορίες μελετών 1 και 2 είναι πολύ χαμηλά και σύμφωνα με την προεκτίμηση αμοιβών οι μελέτες των κατηγοριών αυτών είναι πολύ πιο υψηλής αμοιβής στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων (προκηρύξεων μελετών). **Τα ανωτέρω όρια πρέπει να επανεξεταστούν, στο πλαίσιο της διαδικασίας οριστικοποίησης του Κώδικα Προεκτιμώμενων Αμοιβών των μελετών αυτών βάσει του Ν. 3316/2005, ώστε να αντιστοιχούν στην κοστολόγηση με τα σημερινά δεδομένα του επαγγελματικού αντικειμένου.**

[Ενδεικτικά αναφέρουμε πρόταση του ΣΕΠΟΧ (2005) για τον κώδικα αμοιβών των κατηγοριών μελετών 1 και 2, στο πλαίσιο εργασιών επιτροπής για τον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών, ο οποίος τελικά υπεγράφη ως Υπουργική Απόφαση και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ-1162B/22.08.05, χωρίς να περιλαμβάνει όμως τις κατηγορίες 1 και 2. Σύμφωνα με την πρόταση αυτή η ελάχιστη κατώτατη αμοιβή χωροταξικής μελέτης περιφέρειας ορίζεται σε 40.000*τκ ευρώ και για μελέτες υποκειμένου του περιφερειακού επιπέδου σε 30.000*τκ ευρώ (όπου τκ ο συντελεστής ετήσιας επικαιροποίησης).

Αντίστοιχα για την κατηγορία μελετών 2 η κατώτερη προεκτιμώμενη αμοιβή για μελέτες ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται σε 42.000*τκ ευρώ, ενώ η ελάχιστη προεκτιμώμενη αμοιβή για την εκπόνηση Πολεοδομικής Μελέτης ορίζεται σε 20.000*τκ

Ο συντελεστής (τκ) που αναφέρεται στο Αρθ-ΓΕΝ.2 της Αποφ-ΔΜΕΟ/α/ο/1257/05 (ΦΕΚ-1162/Β/22-8-05) Έγκριση Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών μελετών και υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παρ.7 του Αρθ-4 του Ν-3316/05 ορίζεται για κάθε έτος ως ο λόγος του επίσημου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους προς τον επίσημο γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή του Δεκεμβρίου του έτους 2004 που έχει τιμή 119,5 και περιλήφθηκε στον υπολογισμό των επί μέρους αμοιβών μελετών και υπηρεσιών.

Για το έτος 2007 και με την Εγκ-Δ17γ/07/41/ΦΝ439/6-3-07 Εγκ-6/07 (6-3-07) η τιμή του συντελεστή τκ αναπροσαρμόστηκε και καθορίστηκε σε 1,066.

Αντίστοιχη είναι και η πρόταση σχεδίου κανονισμού προεκτιμώμενων αμοιβών που καταρτίστηκε από Ομάδα Εργασίας με απόφαση Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ (αριθμ. Πρωτ. 3284/05/12-1-2006) στην οποία συμμετείχαν και εκπρόσωποι του ΤΕΕ].

Πέραν των παραπάνω η εφαρμοζόμενη πρακτική της συμμετοχής σε προκηρύξεις μελετών με προεκτίμηση αμοιβής εντός των ορίων αμοιβής της Α τάξης πτυχίου, εναλλακτικά Α ή Β τάξης πτυχίου, λειτουργεί επιπλέον σε βάρος των νέων επαγγελματιών κατόχων Α τάξης πτυχίου (βλέπε παραδ. Προκηρύξεων στο Παράρτημα).

3.2.5. Πρόταση ενεργοποίησης προβλεπόμενων και θεσμοθέτηση νέων μελετών

Με τον Ν. 2742/7-10-99 (ΦΕΚ 207 Α): «Χωροταξικός σχεδιασμός και αιεφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», θεσμοθετούνται σύγχρονα όργανα, διαδικασίες και μέσα άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού που προωθούν την αιεφόρο και ισόρροπη ανάπτυξη, κατοχυρώνουν την παραγωγική και κοινωνική συνοχή, διασφαλίζουν την

προστασία του περιβάλλοντος στο σύνολο του εθνικού χώρου και στις επί μέρους ενότητες του και ενισχύουν τη θέση της χώρας στο διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Ωστόσο ορισμένα από αυτά τα μέσα άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού δεν έχουν αξιοποιηθεί/ενεργοποιηθεί. Προτείνουμε την ενεργοποίηση των μελετών του άρθρου 10: «Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων», του άρθρου 11: «Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων» και του άρθρου 12: «Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων».

Επιπλέον προτείνουμε την εισαγωγή στο σύστημα σχεδιασμού νέων μελετών που εκτιμούμε ότι συμβάλουν στην αποτελεσματικότητα του σημερινού συστήματος σχεδιασμού, στην κάλυψη σύγχρονων αναγκών και παράλληλα δίνουν τη δυνατότητα αξιολόγησης και ελέγχου των αποτελεσμάτων του χωρικού σχεδιασμού. Πρόκειται για μελέτες μικρής κλίμακας:

1. Μελέτες Αστικής Διαχείρισης

Οι Μελέτες Αστικής Διαχείρισης αποτελούν εξειδίκευση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, διευκολύνουν την εφαρμογή τους και την ενσωμάτωση των προβλέψεών τους στην καθημερινή λειτουργία της πόλης και αφορούν επιμέρους τομείς ή χρήσεις.

Για παράδειγμα μπορεί να αφορούν τη λειτουργία της εκπαίδευσης (γεωγραφική / πληθυσμιακή κάλυψη) ανά πολεοδομική ενότητα ή γειτονιά καλύπτοντας όλα τα επιμέρους ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων σε συνδυασμό και με άλλες λειτουργίες της πόλης π.χ. συγκοινωνιακά δίκτυα, χώροι στάθμευσης, αστικός εξοπλισμός κλπ., με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτησή τους. Σημειώνεται ότι οι κλασικές πολεοδομικές μελέτες αφορούν κυρίως τη ρύθμιση της δόμησης και των χρήσεων γης στο σύνολο της πόλης, ωστόσο η οργάνωση της καθημερινής λειτουργίας των δραστηριοτήτων που φιλοξενούν συνεπάγεται μία σειρά από ρυθμίσεις ώστε να διασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα ή η συνέργεια ή η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτησή τους.

Σε μικρούς Δήμους οι μελέτες αυτές θα καλύψουν ένα κενό που εντοπίζεται στον προγραμματισμό των λειτουργιών και οφείλεται στην ανεπάρκεια του προσωπικού και την έλλειψη Διευθύνσεων Προγραμματισμού, Πολεοδομίας, Τεχνικής Υπηρεσίας κλπ., ενώ σε μεγάλους Δήμους θα βοηθήσουν στην καλύτερη λειτουργία των Διευθύνσεων αυτών. Παράλληλα μέσω των μελετών αυτών, δηλ. της ρύθμισης σε μικρή κλίμακα, θα διευκολυνθούν οι ΟΤΑ στην υιοθέτηση και εφαρμογή κατευθύνσεων που σχετίζονται με την εξοικονόμηση ενέργειας, τη δημιουργία / βελτίωση υποδομών για τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας ειδικών ομάδων πληθυσμού (ΑΜΕΑ), την αισθητική αναβάθμιση του αστικού τοπίου, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής κ.λ.π., προσδιορίζοντας συγκεκριμένες δράσεις σημαντικής επίδρασης στην καθημερινή ζωή της πόλης.

Εκτιμάται ότι ο προϋπολογισμός τους θα ανέρχεται στο ποσό των 20.000 Ευρώ έως 50.000 Ευρώ, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του ΟΤΑ και αποτελούν αντικείμενο ενός ή δύο μελετητών Α΄ τάξης πτυχίου των κατηγοριών μελετών 1 και 2. Σε πρώτη

φάση οι μελέτες αυτές κρίνεται σκόπιμο να εκπονηθούν για τις περιοχές στις οποίες έχει ολοκληρωθεί ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

2. Μελέτες Ασφάλειας Πόλεων - Διαχείρισης Κινδύνων

Η τρωτότητα του αστικού περιβάλλοντος (φυσικές καταστροφές, κλιματική αλλαγή, μετανάστευση κλπ.) αποτελεί ένα σύγχρονο πεδίο προβληματισμού και αποτυπώνεται πλέον και στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών για τη χωρική συνοχή.

Σκοπός των μελετών αυτών είναι οι διερεύνηση των δυνατοτήτων αντίδρασης των αρμόδιων φορέων σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών αλλά και η οργάνωση ενός πλαισίου δράσεων / έργων με σκοπό τη διασφάλιση του πληθυσμού και της υποδομής της πόλης. Αντικείμενο της μελέτης είναι η αποτύπωση των δεδομένων δόμησης (πυκνότητες κατοίκησης, χρήσεις γης, ευάλωτες περιοχές κλπ.), των δικτύων των κοινοχρήστων (ελεύθερων χώρων) και κοινωφελών εγκαταστάσεων αλλά και συγκοινωνιακών δεδομένων (χρονοαποστάσεις κ.λ.π.) και η διατύπωση επιχειρησιακού πλάνου, με εξειδίκευση ανά πολεοδομική ενότητα, με σκοπό την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση της υπάρχουσας υποδομής, την ενίσχυσή της και τη βελτίωση συνολικά της δυνατότητας διαχείρισης των αρμόδιων φορέων σε περιπτώσεις έκτακτων καταστροφών.

Εκτιμάται ότι ο προϋπολογισμός των Μελετών Διαχείρισης Κινδύνων θα ανέρχεται στο ποσό των 20.000 Ευρώ έως 50.000 Ευρώ, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του ΟΤΑ. Αποτελούν αντικείμενο ενός ή δύο μελετητών Α΄ τάξης πτυχίου των κατηγοριών μελετών 1 και 2 και κρίνεται σκόπιμη η υποστήριξή τους από ομάδα μελέτης με τη συμμετοχή ειδικών σε επιμέρους θέματα, που σχετίζονται με το είδος της απειλής και των έργων προφύλαξης (συγκοινωνιολόγοι, χημικοί μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι μηχανικοί, γεωτεχνικοί κλπ.). Σε πρώτη φάση οι μελέτες αυτές κρίνεται σκόπιμο να εκπονηθούν για τις περιοχές στις οποίες έχει ολοκληρωθεί ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ή βρίσκεται υπό εκπόνηση.

3. Δημιουργία βάσεων χωρικών δεδομένων-παρακολούθηση του χωρικού σχεδιασμού

Η χώρα έχει ένα σοβαρό έλλειμμα σε αξιόπιστα δεδομένα για όλα εκείνα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τον χωρικό σχεδιασμό. Η δημιουργία βάσεων χωρικών δεδομένων, σχεδιασμένων με ενιαίο τρόπο, σε κάθε διοικητική ενότητα αποτελεί βασική υποδομή ώστε να βελτιωθεί η επιχειρησιακή ικανότητα της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης στον τομέα του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Ειδικότερα προτείνουμε τον σχεδιασμό βάσης χωρικών δεδομένων που θα αποτελούν την ταυτότητα του χώρου της κάθε διοικητικής ενότητας και θα περιλαμβάνει ενδεικτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- Δημογραφικά
 - πληθυσμιακή σύνθεση
 - επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού

- απασχόληση
- ειδικές ομάδες πληθυσμού
- Κοινωνικές Υποδομές
 - εκπαίδευση
 - υγεία
 - δικαιοσύνη
 - άλλες κοινωνικές υπηρεσίες (Παιδικοί Σταθμοί, ΚΑΠΗ κλπ.)
- Οικονομία
 - οικονομικές δραστηριότητες
 - προσφορά-ζήτηση εργασίας
 - παραγόμενο προϊόν
 - επιχειρηματικότητα
- Χωροταξική –πολεοδομική οργάνωση
 - δημοτικά διαμερίσματα
 - πολεοδομικές ενότητες
 - θεσμοθετημένες ζώνες (ΖΟΕ, ΒΙΠΕ κ.λ.π.)
 - περιοχές αυθαιρέτων
 - δασικές εκτάσεις,
 - χώροι υγειονομικής ταφής απορριμμάτων
 - οριοθετήσεις ρεμάτων, αρχαιολογικών χώρων, οικισμών, αιγιαλού
 - κοινόχρηστοι χώροι
 - αναπλάσεις
 - δίκτυα ύδρευσης – αποχέτευσης
 - ζώνες που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές
 - ιεράρχηση οδικού δικτύου
 - μετακινήσεις
 - μνημεία
 - δημόσια κτίρια
 - πυκνότητες
 - χρήσεις γης
 - δίκτυα πεζοδρόμων
 - δίκτυα συγκοινωνιών
 - ποιότητα δομημένου χώρου (υποβαθμισμένες γειτονίες, αξιόλογα κτήρια, κλπ)

Η ολοκλήρωση μιας τέτοιας βάσης χωρικών δεδομένων θα βοηθήσει στην ιεράρχηση των αναγκών, τη διαμόρφωση προτεραιοτήτων, την τεκμηρίωση των αναπτυξιακών επιλογών και θα λειτουργήσει υποστηρικτικά σε κάθε αναπτυξιακή πρωτοβουλία της διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Ο ενιαίος τρόπος σχεδιασμού θα επιτρέπει τη διαμόρφωση συνολικής εικόνας σε επίπεδο νομού, περιφέρειας, χώρας και στο σχεδιασμό δεικτών παρακολούθησης. Επιπλέον κρίνεται σκόπιμη η επικαιροποίηση των στοιχείων σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (ανά τριετία) ώστε να είναι αξιόπιστη και εύκολη η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση του σχεδιασμού (χωρικού – αναπτυξιακού).

Ο προϋπολογισμός της παραπάνω μελέτης εκτιμάται ότι ανέρχεται από 20.000 Ευρώ έως 50.000 Ευρώ ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του ΟΤΑ και αποτελεί αντικείμενο ενός ή δύο μελετητών Α΄ τάξης πτυχίου των κατηγοριών μελετών 1 και 2. Σε πρώτη φάση οι μελέτες αυτές κρίνεται σκόπιμο να εκπονηθούν για τις περιοχές στις οποίες έχει ολοκληρωθεί ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ή βρίσκεται υπό εκπόνηση ώστε να συμβάλουν στην παρακολούθηση των αποτελεσμάτων του σχεδιασμού από τους αρμόδιους φορείς, αποτελώντας ουσιαστικά εισροές για την επικαιροποίησή τους.

4. Μελέτες Εκτίμησης Φέρουσας Τουριστικής Ικανότητας Περιοχών

Μέχρι σήμερα οι δυνατότητες ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων σε διάφορες περιοχές καθορίζονται χωρίς προηγούμενη μελέτη, με αποτέλεσμα, είτε να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών, ιστορικών και πολιτιστικών πόρων, είτε να τίθεται υπό αμφισβήτηση η ασφάλεια δικαίου.

Οι συγκεκριμένες μελέτες περιλαμβάνουν τον καθορισμό σεναρίων αναφορικά με τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης περιοχών (Δήμων ή τμημάτων τους), την επιλογή του καταλληλότερου σεναρίου, λαμβανομένων υπόψη υπερκείμενων χωρικών και αναπτυξιακών κατευθύνσεων για την περιοχή (π.χ. ΚΥΑ ή Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες Δικτύου Φύση 2000, Τοπικά Προγράμματα LEADER 4, κλπ.), τον προσδιορισμό των κριτηρίων για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας και τέλος, τον υπολογισμό της.

Ο προϋπολογισμός της παραπάνω μελέτης εκτιμάται ότι ανέρχεται από 20.000 Ευρώ έως 50.000 Ευρώ ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του ΟΤΑ και αποτελεί αντικείμενο ενός ή δύο μελετητών Α΄ τάξης πτυχίου των κατηγοριών μελετών 1 και 2. Σε πρώτη φάση οι μελέτες αυτές κρίνεται σκόπιμο να εκπονηθούν για τις περιοχές στις οποίες έχει ολοκληρωθεί ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ή βρίσκεται υπό εκπόνηση.

5. Μελέτες χωροθέτησης περιβαλλοντικών υποδομών .

Μέχρι σήμερα, τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη σε επίπεδο ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ, για τον καθορισμό των περιοχών όπου δύναται να αναπτυχθούν ΑΠΕ, είναι διαισθητικά και οι συγκεκριμένες χρήσεις επιτρέπονται σχεδόν παντού. Οι Δήμοι, ακόμη κι αν έχουν εκπονήσει ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ, δεν είναι σε θέση να υποδείξουν περιοχές κατάλληλες για την εγκατάσταση κυρίως ανεμογεννητριών και Φ/Β, με βάση χωρικές παραμέτρους (αξιόλογα τοπία, περιοχές προστασίας, κ.ά.), με αποτέλεσμα οι προεγκρίσεις χωροθέτησης να λαμβάνονται με ιδιαίτερη ευκολία από τον εκάστοτε ιδιώτη-επενδυτή, ανεξαρτήτως θέσης . Το νέο ειδικό χωροταξικό για τις ΑΠΕ θέτει ορισμένα χωρικά κριτήρια που ωστόσο, χρήζουν περαιτέρω εξειδίκευσης, είτε πρόκειται για τις ανεμογεννήτριες, είτε για τα Φ/Β. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η εκπόνηση των συγκεκριμένων μελετών εξειδίκευσης, δεδομένης και της αναμενόμενης αύξησης των εγκαταστάσεων ΑΠΕ τα επόμενα χρόνια και του ενδεχομένου υποβάθμισης περιβαλλοντικών πόρων.

Πέρα από την εξειδίκευση των κριτηρίων εγκατάστασης σε επίπεδο Δήμου για τον καθορισμό των δυνητικών θέσεων εγκατάστασης, οι συγκεκριμένες μελέτες δύναται

να καταλήγουν σε συγκεκριμένα μεγέθη παραγόμενης ισχύος ανά Δήμο με βάση μέσα μεγέθη που δύναται να τροποποιούνται, καθώς οι τεχνολογίες θα εξελίσσονται.

Ο προϋπολογισμός της παραπάνω μελέτης εκτιμάται ότι ανέρχεται από 20.000 Ευρώ έως 50.000 Ευρώ ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του ΟΤΑ και αποτελεί αντικείμενο ενός ή δύο μελετητών Α΄ τάξης πτυχίου των κατηγοριών μελετών 1 και 2. Σε πρώτη φάση οι μελέτες αυτές κρίνεται σκόπιμο να εκπονηθούν για τις περιοχές στις οποίες έχει ολοκληρωθεί ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ ή βρίσκεται υπό εκπόνηση. Στις περιπτώσεις όπου δεν έχει εκπονηθεί ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ τα συμπεράσματα των μελετών θα συμπεριλαμβάνονται σε αυτά.

3.2.6. Δημόσιος Τομέας

Ως προς τον Δημόσιο Τομέα προτείνουμε παρέμβαση του ΤΕΕ στο ΑΣΕΠ ώστε στους διαγωνισμούς πλήρωσης θέσεων του Δημοσίου Τομέα να ζητείται ως προαπαιτούμενο τυπικό προσόν και ο τίτλος του Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης στην περίπτωση που η περιγραφή της θέσης αφορά στα πεδία της Χωροταξίας, πολεοδομίας, περιφερειακής ανάπτυξης.

Επίσης θεωρούμε αναγκαία τη στήριξη του ΤΕΕ στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού των Οργανισμών (Οργανόγραμμα) όλων των φορέων με οργανικές θέσεις για τις νέες ειδικότητες. Αντίστοιχη στήριξη θα πρέπει να υπάρξει και ως προς τον ορισμό των προϊσταμένων υπηρεσιακών μονάδων στη λογική των ίσων ευκαιριών, της άρσης των αποκλεισμών και της συνάφειας της κάθε ειδικότητας μηχανικών με τις αρμοδιότητες των αντίστοιχων μονάδων.

3.3. Χρήση του Τίτλου των ΜΧΠΠΑ

Ο τίτλος του Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, που αντιστοιχεί στον τίτλο σπουδών αλλά και στην άδεια άσκησης του επαγγέλματος που αποκτούν οι ΜΧΠΠΑ από το ΤΕΕ, είναι κατοχυρωμένος βάσει των Π.Δ 83/1984 (ΦΕΚ Α'31), Π.Δ. 240/1994 (ΦΕΚ 135 Α') και Π.Δ. 319/28-9-01 (ΦΕΚ Α 217).

Σήμερα παρατηρείται πλήθος επαγγελματιών και κυρίως Πολιτικών Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Τοπογράφων Μηχανικών αλλά και άλλων πτυχιούχων να χρησιμοποιούν τον τίτλο του Χωροτάκτη – Πολεοδόμου παράλληλα με τον βασικό τίτλο σπουδών τους. Έτσι για παράδειγμα επαγγελματίες δηλώνουν Πολιτικοί Μηχανικοί – Χωροτάκτες, Αρχιτέκτονες – Πολεοδόμοι / Χωροτάκτες, Τοπογράφοι - Πολεοδόμοι αλλά και Δασολόγοι - Χωροτάκτες, Αρχαιολόγοι / Χωροτάκτες κ.λ.π. Αντίστοιχο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και οι ειδικότητες των Μηχανικών Περιβάλλοντος και Μηχανικών Πληροφορικής.

Σύμφωνα με τον νόμο Ν. 4663/1930 (άρθρο 2β) και Ν. 6422 (άρθρο 9) η παράνομη χρήση του τίτλου του Πολιτικού Μηχανικού, Ηλεκτρολόγου και Μηχανολόγου Μηχανικού και Ναυπηγού Μηχανικού τιμωρείται σε βαθμό πλημμελήματος με φυλάκιση 1-6 μήνες και χρηματική ποινή 2.000-15.000 δρχ. Παρόμοια ρύθμιση γίνεται στο Ν.4663/1930 για τον τίτλο των Αρχιτεκτόνων και Τοπογράφων Μηχανικών.

Το ΤΕΕ θα πρέπει να εξετάσει το θέμα και να ενημερώσει συνολικά τους μηχανικούς μέλη του σχετικά με το δικαίωμα χρήσης του τίτλου του ΜΧΠΠΑ, όπως και των τίτλων των άλλων νέων ειδικοτήτων μηχανικών, που αντιμετωπίζουν αντίστοιχη κατάσταση εκτεταμένης χρήσης του τίτλου τους από άλλες ειδικότητες μηχανικών αλλά και μη μηχανικών.

Σε περίπτωση διαιώνισης αυτής της κατάστασης πρέπει να προχωρήσει στη λήψη όλων των νόμιμων μέτρων για την προστασία των μελών του (σχετ.: Γνωμοδότηση του Νομικού συμβουλίου ΤΕΕ /19-11-2003).

Συνεπώς, από όλα τα ανωτέρω συνάγεται, ότι οι αλλαγές που προτείνουμε είναι επιβεβλημένες, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα να ασκήσουμε στην πράξη τις επαγγελματικές μας δραστηριότητες, υπό συνθήκες ισότητας και οικονομικής / επαγγελματικής ελευθερίας, όπως κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα και τη σύμφωνη με αυτό νομοθεσία.

**ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Ε.Ε.Ε. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Στο άρθρο 2, παρ. 5, του Ν. 1486/84 (ΦΕΚ Α' 161/18-10-84): Τροποποίηση των διατάξεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, προβλέπονται τα ακόλουθα:

«.....5. Τα μέλη του ΤΕΕ εντάσσονται στις βασικές ειδικότητες:

α) πολιτικών μηχανικών, β) αρχιτεκτόνων μηχανικών, γ) μηχανολόγων μηχανικών, δ) ηλεκτρολόγων μηχανικών, ε) αγρονόμων τοπογράφων μηχανικών, στ) χημικών μηχανικών, ζ) μηχανικών μεταλλείων - μεταλλουργών, η) ναυπηγών μηχανικών, θ) ηλεκτρονικών μηχανικών.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δημοσίων Έργων μετά από σύμφωνη γνώμη της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ, μπορεί να ανακαθορίζονται οι ειδικότητες αυτές.

6. Ειδικότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτές που ορίζει η προηγούμενη παράγραφος εντάσσονται στη συγγενέστερη ειδικότητα με απόφαση της Αντιπροσωπείας. Ανεξάρτητα από αυτό, το μέλος του ΤΕΕ που έχει έτσι ενταχθεί έχει τα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητας ή μόνο της εξειδίκευσης, που αναφέρεται στην άδεια άσκησης επαγγέλματος, όπως καθορίζονται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.»

Στο πλαίσιο της διαδικασίας τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ, που συζητείται στην Αντιπροσωπεία, θα πρέπει να επανακαθοριστούν οι Βασικές Ειδικότητες με βάση τα σημερινά δεδομένα, ώστε να περιληφθούν όλες οι ειδικότητες που αντιστοιχούν σε τίτλους σπουδών των ελληνικών πολυτεχνείων και πολυτεχνικών σχολών, ως Βασικές Ειδικότητες. Είναι χαρακτηριστικό ότι η πρόταση τροποποίησης του συγκεκριμένου άρθρου με την προσθήκη νέων Βασικών Ειδικοτήτων, αποτυπώνεται σε μεγάλο αριθμό προτάσεων που έχουν κατατεθεί στην Αντιπροσωπεία (βλέπε παράρτημα 5) σε συνέχεια σχετικής πρόσκλησης του Προέδρου.

Το ΤΕΕ δε μπορεί να μείνει ανεπηρέαστο από τις αλλαγές τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Η δυναμική των νέων ειδικοτήτων και οι δραστηριότητες επιμέρους κλάδων δεν απεικονίζονται στο σημερινό οργανωτικό πλαίσιο. Πλήθος προβλημάτων δημιουργούνται από αυτό ακριβώς το οργανωτικό πλαίσιο. Απαιτούνται πλέον δομικές προσαρμογές στη συγκρότηση και τη λειτουργία του, οι οποίες θα απελευθερώσουν δυνάμεις προς όφελος των κλάδων, των μηχανικών και της ανάπτυξης.

Ο Σύλλογός μας έχει θέσει επανειλημμένα ως ζήτημα το **έλλειμμα εκπροσώπησης και ισότιμης συμμετοχής** της Ειδικότητας των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης στα όργανα του Τ.Ε.Ε., με την απουσία Επιστημονικής Επιτροπής της Ειδικότητας (Ε.Ε.Ε.). Θεωρούμε ότι το θέμα αποτελεί

έλλειμμα δημοκρατικότητας στη δομή και λειτουργία του Τ.Ε.Ε. και δημιουργεί διαχωρισμούς στο χώρο των μηχανικών.

Πρότασή μας είναι η δημιουργία νέας Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Ειδικότερα:

1. Η δημιουργία αυτόνομης Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, **υπαγορεύεται από τις αρχές της επιστήμης και μια σειρά εξελίξεων στο επαγγελματικό και κοινωνικό πεδίο**, τις οποίες το Τ.Ε.Ε. δε μπορεί να συνεχίζει να αγνοεί.
2. Το Τ.Ε.Ε. είναι ο Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας και μελετά, γνωμοδοτεί και ενημερώνει την κοινή γνώμη για οποιοδήποτε σχετικό επιστημονικό, τεχνικό, τεχνοοικονομικό ή αναπτυξιακό θέμα που ενδιαφέρει το κοινωνικό σύνολο, υποστηριζόμενο από αντίστοιχες Ειδικότητες. Το επιστημονικό και επαγγελματικό πεδίο των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, σχετίζεται με τις κεντρικές ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές σχεδιασμού του χώρου και της βιώσιμης ανάπτυξης, την προστασία του περιβάλλοντος, την ποιότητα ζωής των πολιτών. Τα τελευταία χρόνια, θέματα όπως τα παραπάνω απασχολούν όλο και περισσότερο την κοινή γνώμη. Το Τ.Ε.Ε. οφείλει να διαδραματίζει κεντρικό ρόλο για την προαγωγή της επιστήμης και τεχνικής στον τομέα του σχεδιασμού του χώρου και παράλληλα να ασκεί με επάρκεια το συμβουλευτικό ρόλο του απέναντι στην πολιτεία. Ωστόσο, **από τη δομή του Τ.Ε.Ε. απουσιάζει η Επιστημονική Επιτροπή Ειδικότητας Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.**
3. Στην Ελλάδα **σήμερα, έχει αναμφισβήτητα συγκροτηθεί η κρίσιμη μάζα επαγγελματιών και επιστημόνων**, ικανή σε όλα τα επίπεδα -ποσοτικά και ποιοτικά- και πλέον κρίνεται αναγκαία η δημιουργία μιας νέας Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μηχανικού Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.
4. Σε αναλογία με τις υφιστάμενες Επιστημονικές Επιτροπές Ειδικοτήτων, οι οποίες ανέδειξαν και κάλυψαν αντίστοιχες ανάγκες από την εποχή που δημιουργήθηκαν έως σήμερα, το **Τ.Ε.Ε. οφείλει να επιδείξει για άλλη μια φορά δυναμισμό και αποφασιστικότητα** στην περίπτωση της επιβεβαιωμένης αναγκαιότητας μιας νέας Ε.Ε.Ε., αυτής των Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης.
5. Σήμερα οι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης εντάσσονται στην Ε.Ε.Ε. Αρχιτεκτόνων, με αποτέλεσμα να μην εκπροσωπούνται επιστημονικά και ως ειδικότητα στο Τ.Ε.Ε. σε ισότιμη βάση με τις υπόλοιπες βασικές ειδικότητες. Είναι ευθύνη του Τ.Ε.Ε. να μην αγνοεί τα σύγχρονα προβλήματα της δομής του, να μην διαιωνίζει ανισότητες και διαχωρισμούς μεταξύ των μελών.

Σχετικό αίτημα έχει αποστείλει στον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και το Δ.Σ. του Φοιτητικού Συλλόγου στον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε./Τμήμα Ανατ. Θεσσαλίας.

Πρόσφατα έχει εκδοθεί και θετικό ψήφισμα από τη Γενική Συνέλευση του Φοιτητικού Συλλόγου του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ενώ σε αντίστοιχη κατεύθυνση κινείται και ο Φοιτητικός Σύλλογος του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Θετικά ψηφίσματα – προτάσεις ή αποφάσεις έχουν εκδοθεί από την Αντιπροσωπεία του Τ.Ε.Ε./Τμήμα Ηπείρου, τη Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Τμήμα Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας, την Αντιπροσωπεία του Τ.Ε.Ε./Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας και την Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε./Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω αιτούμαστε:

Το Τ.Ε.Ε. να αναγνωρίσει το πρόβλημα, να αναγνωρίσει την ειδικότητά μας ως Βασική Ειδικότητα, και να αποφασίσει τη δημιουργία Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης το συντομότερο δυνατό, χωρίς να συνδέει κατ' ανάγκη το θέμα με την μακροχρόνια διαδικασία για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τ.Ε.Ε.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΜΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ

Το θέμα της άσκησης του επαγγέλματος από μη μηχανικούς (πτυχιούχους ΑΕΙ ή ΤΕΙ), απασχολεί το σύνολο των ειδικοτήτων των μηχανικών με αφορμή κυρίως την πρόσφατη έκδοση Π.Δ. για την επαγγελματική κατοχύρωση αποφοίτων σχολών ΤΕΙ, από το Υπουργείο Παιδείας.

Η μακροχρόνια συζήτηση στα όργανα του ΤΕΕ σχετικά με το θέμα οδήγησε στη διαμόρφωση μιας πρότασης που στοχεύει στην ενιαία αντιμετώπιση του τεχνικού κόσμου και στον προσδιορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων όλων των επαγγελματιών που τον αποτελούν. Πρόκειται για το μοντέλο της τεχνικής πυραμίδας, βάσει του οποίου η θέση, ο ρόλος και το επίπεδο τεχνικής ευθύνης του κάθε επαγγελματία θα οριστεί με βάση πιστοποιημένα επαγγελματικά προσόντα με σκοπό το δημόσιο όφελος. Στην κορυφή της τεχνικής ευθύνης βρίσκονται οι μηχανικοί.

Η πρόταση για την πιστοποίηση των τεχνικών επαγγελμάτων είναι αντικείμενο μακροχρόνιας επεξεργασίας των οργάνων του ΤΕΕ και προϋποθέτει την αποσαφήνιση αρχικά των επαγγελματικών δικαιωμάτων μεταξύ των ειδικοτήτων των μηχανικών. Σε επόμενο στάδιο θα οριστούν με οριζόντιο τρόπο οι όροι άσκησης του επαγγέλματος όλων των άλλων επαγγελματιών τεχνικής κατεύθυνσης.

Ο ΣΕΜΠΧΠΑ συμμετέχει στις διεργασίες αυτές, στηρίζοντας την ανάληψη της ευθύνης πιστοποίησης του τεχνικού κόσμου από το ΤΕΕ αφενός, σημειώνοντας αφετέρου και τον σύνθετο χαρακτήρα των ζητημάτων του χώρου που απαιτούν υψηλού επιπέδου δεξιότητες από τους αντίστοιχους επαγγελματίες.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Στην ενότητα αυτή δίνεται με συνοπτικό τρόπο το πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματος του Χωροτάκτη – Πολεοδόμου σε ευρωπαϊκές χώρες και παρουσιάζονται ενδεικτικά οι περιπτώσεις δύο (2) χωρών, της Αυστρίας και της Ισπανίας.

Η πρώτη, της Αυστρίας, κρίνεται χαρακτηριστική περίπτωση καλής πρακτικής και στον αντίποδα αυτής παρουσιάζεται η δεύτερη περίπτωση, αυτή της Ισπανίας.

6.1. Στοιχεία του επαγγέλματος σε χώρες της Ε.Ε..

Με σκοπό τη διευκόλυνση της κινητικότητας των διαφόρων επαγγελματιών στις χώρες της Ε.Ε., που αποτελεί δικαίωμα των ευρωπαίων πολιτών και λόγω του γεγονότος ότι κάποια επαγγέλματα προστατεύονται/ελέγχονται σε ορισμένες ή και σε όλες τις χώρες της ΕΕ, έχει θεσπιστεί νομοθεσία η οποία εξασφαλίζει την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε μια ισότιμη βάση μεταξύ των κρατών – μελών (βλέπε http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications)

Βάσει της σχετικής νομοθεσίας, εφόσον κάποιος εξουσιοδοτείται στη χώρα του να ασκεί ένα ελεγχόμενο επάγγελμα μπορεί να ασκεί το ίδιο σε κάποια άλλη χώρα της Ε.Ε. χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο/αντίστοιχο τίτλο. Παράλληλα, αν κάποιος θέλει να ασκήσει ένα ελεγχόμενο, στη χώρα υποδοχής, επάγγελμα που ωστόσο στη χώρα καταγωγής του δεν είναι ελεγχόμενο, μπορεί να το κάνει εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι έχει ικανοποιητική εκπαίδευση / κατάρτιση και σχετική επαγγελματική εμπειρία.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Ε. στα ελεγχόμενα επαγγέλματα (regulated professions), εμπίπτουν, μεταξύ άλλων, αυτά των πολεοδόμων χωροτακτών και των αρχιτεκτόνων, τα οποία αφορούν ξεχωριστές ειδικότητες σε χώρες όπως Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Πολωνία, Σλοβενία, Κύπρο και Ελλάδα (βλέπε http://www.chait.cz/jak_pracovat_en.asp Working as an engineer in Europe)

Στην Κύπρο, Πολωνία, Ιταλία και την Πορτογαλία, το «ελεγχόμενο» του επαγγέλματος προκύπτει περαιτέρω και από την υποχρέωση άδειας άσκησης επαγγέλματος ως μηχανικός με την εγγραφή στο αντίστοιχο Τεχνικό Επιμελητήριο όπου οι χωροτάκτες – πολεοδόμοι και οι αρχιτέκτονες εγγράφονται ως ξεχωριστές ειδικότητες..

Στη Γερμανία και την Αυστρία¹, για την χρήση τίτλων όπως ακαδημαϊκός ή σύμβουλος που προστατεύονται, είναι υποχρεωτική η απόκτηση τους για να μπορεί κάποιος να πραγματοποιήσει συγκεκριμένες δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό για να

¹ Στην Αυστρία αρχιτέκτονες και πολεοδόμοι – χωροτάκτες δεν αποτελούν ελεγχόμενα επαγγέλματα.

μπορέσει κάποιος να δουλέψει ως **μηχανικός** θα πρέπει να φέρει τον τίτλο του **συμβούλου μηχανικού**, τον οποίο αποκτά με την εγγραφή του στο Τεχνικό Επιμελητήριο. Μεταξύ των ειδικοτήτων μηχανικών που μπορούν να πάρουν τον τίτλο του συμβούλου με την εγγραφή τους στο **Federal Chamber of Engineers** περιλαμβάνονται οι planners (πολεοδόμοι – χωροτάκτες), οι πολιτικοί μηχανικοί, οι αρχιτέκτονες κλπ.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι σε όλες τις χώρες που προαναφέρθηκαν λειτουργούν σχολές πολεοδομίας – χωροταξίας με πρόγραμμα σπουδών αντίστοιχο με του τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Π.Θ.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

Στο **Πολυτεχνείο Βιέννης**: υπάρχει τομέας / κλάδος (faculty): Architecture and Planning και ειδικότερα τμήμα Χωρικής Ανάπτυξης, Υποδομών και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού (department of Spatial Development, Infrastructure, Environmental Planning) από το οποίο φτάνει κανείς να πάρει δίπλωμα Urban and Regional Planner μετά από φοίτηση πέντε ετών (www.tuwis.tuvien.ac.at).

Στο **Πολυτεχνείο του Βερολίνου** υπάρχει η σχολή VI: Planning – Building – Environment. Στη σχολή αυτή λειτουργούν ξεχωριστά τα εξής τμήματα: 1. Αρχιτεκτονικής, 2. Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού, 3. Αστικής Οικολογίας, 4. Αρχιτεκτονικής Τοπίου και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, 5. Κοινωνιολογίας, 6. Πολιτικών Μηχανικών (βλέπε <http://www.tu-berlin.de>).

Στο **Πολυτεχνείο του Τορίνο**: υπάρχει το ανεξάρτητο Department of territorial Studies and Planning (βλέπε <http://www.polito.it>)

Στο **Πανεπιστήμιο Βενετίας** υπάρχει graduate degree in urban and regional planning.

Όλα τα παραπάνω δηλώνουν ότι το επάγγελμα του χωροτάκτη – πολεοδόμου αποτελεί μια αναγνωρισμένη σε ευρωπαϊκό επίπεδο ειδικότητα που σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζεται με αυτή των αρχιτεκτόνων.

6.2. Στοιχεία του επαγγέλματος στην Αυστρία

α) Πανεπιστημιακές Σπουδές

Στο Πολυτεχνείο της Βιέννης υπάρχει από το 1975 ξεχωριστή κατεύθυνση σπουδών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Raumplanung und Raumordnung), η οποία προήλθε από αυτονόμηση κατεύθυνσης επιλογής της Αρχιτεκτονικής.

Η σημερινή τάση είναι αυτή της όλο και μεγαλύτερης διαφοροποίησης του οδηγού σπουδών των σχολών Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, σε βαθμό που η αλληλοκάλυψή τους δεν υπερβαίνει το

10%. Η σχέση φοιτητών μεταξύ των δύο κατευθύνσεων σπουδών κυμαίνεται χονδρικά σε 10:1.

Και οι δύο κατευθύνσεις σπουδών είναι πενταετούς φοίτησης και οδηγούν στην απονομή του Τίτλου Σπουδών του Διπλωματούχου Μηχανικού (Diplom-Ingenieur).

β) Απόκτηση της «άδειας ασκήσεως επαγγέλματος»

Σε μεγάλο βαθμό, τόσο οι απόφοιτοι της σχολής Αρχιτεκτόνων όσο και των Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης απασχολούνται σε θέσεις εξαρτημένης εργασίας ως ιδιωτικοί ή δημόσιοι υπάλληλοι. Σε αυτή την περίπτωση δεν απαιτείται άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ή άλλο δικαιολογητικό πέραν του τίτλου σπουδών. Στον ιδιωτικό τομέα συνηθίζεται την σχετική «άδεια ασκήσεως επαγγέλματος» να την κατέχει ο εργοδότης, είτε ως άτομο, είτε ως εταιρεία.

Το νομικό πλαίσιο ορίζεται από τον Νόμο περί «Πολιτικών Τεχνικών²» (Ziviltechnikergesetz 1993 – ZTG, BGBI (ΦΕΚ). I Nr. 9/2008).

Στο άρθρο 1, παρά.1 του νόμου ορίζεται ότι: Κρατικώς εξουσιοδοτημένοι και ορκωτοί **Πιστοποιημένοι Διπλωματούχοι Μηχανικοί** είναι φυσικά πρόσωπα, τα οποία δρουν ως ελεύθεροι επαγγελματίες σε συγκεκριμένο τομέα σχετικό με τις επιστήμες των μηχανικών και των φυσικών επιστημών, όπως αυτοί ορίζονται από απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Εργασίας.

Στο ίδιο άρθρο, παρ.4 αναφέρεται ότι οι Πιστοποιημένοι Διπλωματούχοι Μηχανικοί εξασκούν την δραστηριότητα τους στο σύνολο των θεμάτων που άπτονται του αντικείμενου τους, παρέχοντας υπηρεσίες σχεδιαστικής, ελεγκτικής, επιβλεπτικής, συμβουλευτικής, συντονιστικής, διαμεσολαβητικής και μεσεγγυητικής φύσεως.

Η απονομή της άδειας απαιτεί την απόδειξη της θεματικής καταλληλότητας, η οποία αποδεικνύεται μέσω:

1. την απόκτηση τίτλου σπουδών, συναφή με τον τομέα στον οποίο θα αποκτηθεί η άδεια,
2. την σχετική επαγγελματική τουλάχιστον 3ετή εμπειρία από την απόκτηση του σχετικού τίτλου σπουδών (συνήθως σε εξαρτημένη σχέση εργασίας με εργοδότη κάτοχο σχετικής άδειας),
3. την επιτυχή συμμετοχή στις εξετάσεις για την απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος.

Σχετικά με τις εξετάσεις, πρέπει να επισημανθεί ότι η συμμετοχή κάθε άλλο παρά τυπική διαδικασία μπορεί να θεωρηθεί, ενώ η προετοιμασία για αυτήν πολλές φορές φτάνει και τα δύο έτη. Ο υποψήφιος εξετάζεται και σε:

1. Γενικό Διοικητικό Δίκαιο
2. Διοίκηση Επιχειρήσεων,
3. Νομικές και Τεχνικές προδιαγραφές του τομέα επιλογής,

² Ο όρος προέρχεται από τον 19^ο αιώνα και βασίζεται στον συνήθη διαχωρισμό της εποχής ανάμεσα σε μηχανικούς στρατιωτικής χρήσης και τους μηχανικούς πολιτικών εφαρμογών. Σε αυτό το κείμενο θα χρησιμοποιείται αντ'αυτού ο όρος Πιστοποιημένος Διπλωματούχος Μηχανικός.

4. Ειδικά επαγγελματικά και κλαδικά θέματα.

γ) Κατηγορίες μηχανικών

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του Νόμου ορίζεται ότι Οι Πιστοποιημένοι Διπλωματούχοι Μηχανικοί χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

1. Αρχιτέκτονες
2. Σύμβουλοι Μηχανικοί (Ingenieurkonsulenten).

Ειδικά η δεύτερη κατηγορία (Ingenieurkonsulenten) εξειδικεύεται με την προσθήκη της ειδικής κατηγορίας τομέα (περίπου 49 τομείς) σε αντιστοιχία του τίτλου σπουδών.

Οι 49 τομείς κατηγοριοποιούνται σε 5 ομάδες:

- Τομέας Δομικών Έργων (αντίστοιχα για την Ελλάδα οι πολιτικοί μηχανικοί),
- Τομέας Υδραυλικών και Τεχνολογιών Περιβάλλοντος (αντίστοιχα για την Ελλάδα οι μηχανικοί περιβάλλοντος),
- Τομέας Τοπογραφίας (αντίστοιχα για την Ελλάδα οι τοπογράφοι μηχανικοί),
- Τομέας Βιομηχανικών Τεχνολογιών (αντίστοιχα για την Ελλάδα οι μηχανολόγοι μηχανικοί),
- Τομέας **Χωροταξίας**, Σχεδιασμού Υπαιθρου και Γεωγραφίας.

δ) Εφαρμογή στην πράξη

Το Αυστριακό σύστημα παραγωγής μελετών δεν γνωρίζει την αυστηρή κατηγοριοποίηση μελετών, όπως το ελληνικό. Πλην όμως για την εκπόνηση τελικών μελετών και ειδικά σχεδίων με ισχύ νόμου (π.χ. του Ρυθμιστικού και του Πολεοδομικού Σχεδίου, που είναι υποχρεωτικά και καλύπτουν το 99% του εδάφους της χώρας) απαιτείται η κατοχή της σχετικής άδειας ασκήσεως επαγγέλματος.

Ειδικά για τους **αρχιτέκτονες** αναφέρεται ότι: «...αναπτύσσουν, εκπονούν, σχεδιάζουν και διαμορφώνουν κατασκευές και συνοδεύουν την υλοποίηση των. Ως ειδικοί στον τομέα της διαμόρφωσης κτιρίων συμβουλεύουν ιδιώτες, γαιοκτήμονες και φορείς δόμησης, δημόσιες αρχές και συλλογικούς φορείς σε θέματα σχετικά με την σχεδίαση και την ανέγερση νέων οικοδομών, την επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων κτιρίων καθώς και των περιβαλλόντων χώρων σε πόλεις και οικισμούς».

Οι **χωροτάκτες** μηχανικοί: «...βασίζονται στην ευρεία διεπιστημονική τους κατάρτιση που φτάνει ως τους τομείς του Δικαίου, της Γεωγραφίας, της Συγκοινωνιολογίας, του Οικονομικού και Τουριστικού Σχεδιασμού καθώς και της Προώθησης Πόλεων. Στα καθήκοντα τους ανήκουν η υπερτοπική χωροταξία (περιφέρεια), η τοπική χωροταξία (ρυθμιστικό, πολεοδομικό), η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η Μελέτη Χωρικών Επιπτώσεων, η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ο Σχεδιασμός μη δομημένων χώρων, η Οικολογική Επίβλεψη Έργων στην Ύπαιθρο (π.χ. χιονοδρομικές εγκαταστάσεις), τα

ΓΣΠ, οι αναπλάσεις οικισμών, η ανάλυση φυσικών κινδύνων στο χώρο καθώς και η χωρική ανάλυση.»

Στην πράξη, οι Αρχιτέκτονες αναλάμβαναν στο παρελθόν και καθήκοντα χωροτάκτη ιδίως όσον αφορά στα του Ρυθμιστικού και του Πολεοδομικού Σχεδίου, λόγω ελλείψεως άλλης ειδικότητας. Αυτή η πρακτική εγκαταλείπεται αργά αλλά σταθερά, δεδομένης της ύπαρξης εξειδικευμένων μηχανικών. Πάντως ο Φορέας της Μελέτης (Δήμος) έχει το δικαίωμα να επιλέξει αρχιτέκτονα έναντι χωροτάκτη όταν συντρέχουν τα κριτήρια της θετικής πρότερου εμπειρίας και της εντοπιότητας.

Ο σχετικός φορέας με τα θέματα των μηχανικών είναι το Επιμελητήριο Αρχιτεκτόνων και Σύμβουλων Μηχανικών (<http://www.arching.at/baik/>)

6.3. Στοιχεία του επαγγέλματος στην Ισπανία

Στην Ισπανία το επάγγελμα του πολεοδόμου δεν ασκείται από μη αρχιτέκτονες. Συνεπώς, σε αντίθεση με την πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών, η Ισπανία αποτελεί το μοναδικό ίσως παράδειγμα χώρας όπου το επάγγελμα του πολεοδόμου - χωροτάκτη δεν έχει διαχωριστεί από το επάγγελμα του αρχιτέκτονα.

Είναι γνωστό ότι στην Ισπανία, έχει εφαρμοστεί ένα μη βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης με εκτεταμένα προγράμματα αστικοποίησης, το οποίο είχε εξαιρετικά σοβαρές περιβαλλοντικές συνέπειες, καθώς και οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

Βάσει του **Ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Ε.Κ.) της 26ης Μαρτίου 2009³** σχετικά με «τον αντίκτυπο της εκτεταμένης αστικοποίησης στην Ισπανία στα ατομικά δικαιώματα των ευρωπαϊκών πολιτών, το περιβάλλον και την εφαρμογή του δικαίου της Ε.Ε., βάσει των αναφορών που ελήφθησαν», πολλά πολεοδομικά σχέδια καταγγέλλονται «για τον αποχαρακτηρισμό γεωργικών εκτάσεων σε ζώνες που προορίζονται για αστικοποίηση – προς όφελος των φορέων σχεδιασμού και ανάπτυξης των πολεοδομικών έργων- για το γεγονός ότι προστατευόμενες ζώνες ή περιοχές που χρήζουν προστασίας λόγω της ευαίσθητης βιοποικιλότητάς τους, διαγράφονται από τον κατάλογο προστατευόμενων ζωνών ή αποχαρακτηρίζονται ή δεν περιέχονται καν στους σχετικούς καταλόγους, ακριβώς για να καταστεί δυνατή η αστικοποίηση της αντίστοιχης περιοχής».

Στο ίδιο Ψήφισμα το Ε.Κ. επαναλαμβάνει τα συμπεράσματα που περιέχονται στα προηγούμενα ψηφίσματά του, **αμφισβητώντας τις μεθόδους ορισμού των φορέων πολεοδομίας και τις συχνά υπερβολικές εξουσίες που αναγνωρίζουν ορισμένες τοπικές αρχές στους πολεοδόμους και τους κατασκευαστές σε βάρος των κοινοτήτων και των πολιτών που έχουν την κατοικία τους στην περιοχή.** Επίσης, καλεί για άλλη μία φορά τις τοπικές αρχές να διαβουλευτούν με τους πολίτες τους και να προωθήσουν τη συμμετοχή τους σε έργα αστικής ανάπτυξης προκειμένου να ενθαρρύνουν μια δίκαιη, διαφανή και αειφόρο αστική ανάπτυξη, όπου αυτό είναι αναγκαίο, προς το συμφέρον των τοπικών κοινοτήτων **και όχι με αποκλειστικό**

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0192+0+DOC+XML+V0//EL>

γνώμονα το συμφέρον των εργολάβων-κατασκευαστών, των μεσιτών ακινήτων και άλλων εμπλεκόμενων συμφερόντων.

Επιπλέον, στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης του προαναφερθέντος ψηφίσματος της Ε.Ε. προς το Ε.Κ., αναφέρεται ότι «η παγκόσμια οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της έχουν σοβαρότατες συνέπειες για την ισπανική κατασκευαστική βιομηχανία, γεγονός τραγικό για τους εργαζόμενους. Ακόμη όμως και πριν τα γεγονότα του φθινοπώρου του 2008, η κατασκευαστική βιομηχανία όδευε προς βαθιά κρίση. Η εποχή της μαζικής αστικής ανάπτυξης και της καταστροφής των παράκτιων περιοχών που απέφερε σημαντικά οικονομικά οφέλη για τη βιομηχανία και δημιούργησε υπερδότηση – σήμερα ενάμιση εκατομμύριο νέες κατοικίες αναμένουν αγοραστή, και πολλά καινούργια γήπεδα γκολφ – **βασίστηκε σε παράλογους και άπληστους υπολογισμούς των κατασκευαστών και πολεοδόμων και έχει οδηγήσει σήμερα την Ισπανία σε μία καταστροφική ύφεση**⁴».

⁴ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2009-0082+0+DOC+XML+V0//EL#title2>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα 1 - Χαρακτηριστικά της ειδικότητας

- Π.Δ. 83/20.3.84 Ίδρυση Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Π.Δ. 240/1994 Μετονομασία του Τμήματος Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του
- Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων.
- Π.Δ. 319/28-9-01 (ΦΕΚ Α 217) : Μετονομασία του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και
- Περιφερειακής Ανάπτυξης της Σχολής Τεχνολογικών Επιστημών του Πανεπιστημίου
- Θεσσαλίας σε Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής
- Ανάπτυξης.
- Ν. 3255/04 Ίδρυση Τμήματος ΜΧΑ του ΑΠΘ

Παράρτημα 2 - Αγορά Εργασίας

- Ν 3316/05 Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής
- συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις.
- ΠΔ 742/85 ΜΕΚ
- Μελέτη ΙΟΚ –Ζήτηση μελετητικών πτυχίων 2004-2005
- ΥΑ 10143/05 εγγραφή αλλοδαπών στο ΜΕΚ

Παράρτημα 3 - Προβλήματα Προτάσεις

- Κωδικοποίηση Επαγγελματικών Δικαιωμάτων Μηχανικών -ΤΕΕ
- Έγγραφο Πρόσκληση ΤΕΕ για προσδιορισμό επαγγελματικών δικαιωμάτων
- Έγγραφο ΣΕΜΠΧΠΑ πρόταση επαγγελματικών δικαιωμάτων ΜΧΠΠΑ
- ΠΔ 147/02 Επαγγελματικά Δικαιώματα Γεωγράφων
- ΤΕΙ Σερρών Τμήμα Γεωπληροφορικής & Τοπογραφίας, Δυνατότητες αποφοίτων
- Οδηγία 36/05 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

- Κωδικοποίηση προτάσεων ειδικοτήτων στην Επιτροπή του αρ. 2 του Ν. 3316/05 –ΤΕΕ
- Επαγγελματικό Αντικείμενο ΜΧΠΠΑ- μελέτη ΣΕΜΠΧΠΑ 2006/ Επιτροπή του αρ. 2 του Ν. 3316/05
- Απόφαση ορίων αμοιβών έτους 2008
- Παράδειγμα Προκήρυξης Μελέτης ΣΧΟΟΑΠ Δ. Μακεδονίδος
- Παράδειγμα Προκήρυξης Μελέτης ΣΧΟΟΑΠ Δ. Ειρηνούπολης
- Παράδειγμα Προκήρυξης Μελέτης ΣΧΟΟΑΠ Δ. Πυραλέων
- Παράδειγμα Προκήρυξης Μελέτης κατηγ. 3: Δ. Ανωγείων

- Κώδικας προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών κατηγ. 1 και 2 – πρόταση – ΣΕΠΟΧ

- Έγγραφο Τμήματος ΜΧΠΠΑ στο ΥΠΕΧΩΔΕ σχετικά με την εγγραφή στο ΜΕΚ
- Δελτίο Τύπου ΤΕΕ- Αναγνώριση πτυχίων των κολεγίων
- Απορριπτική απάντηση σε αίτηση ΜΧΠΠΑ για εγγραφή στο ΜΕΚ
- -Αίτηση ΜΧΠΠΑ για εγγραφή στο ΜΕΚ
- Απορριπτική απάντηση σε αίτηση ΜΧΠΠΑ για κατηγ. Μελετών 3
- Αποδοχή αίτησης ΜΧΠΠΑ για κατηγ. Μελετών 10
- Απόφαση ΣΤΕ για Πράξη Εφαρμογής
- Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά Κτηματολόγιο ΑΕ για προκήρυξη ενεργών τίτλων
- Απόφαση Δικαστηρίου (ΣΕΜΠΧΠΑ-ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΕ)
- Απόσπασμα πρακτικών ΔΣ Κτηματολόγιο ΑΕ σε ένσταση για την προκήρυξη ενεργών τίτλων

Παράρτημα 4 - Άσκηση επαγγέλματος από μη μηχανικούς

- Δελτίο Τύπου ΤΕΕ- Η δομή της τεχνικής εκπαίδευσης και του τεχνικού δυναμικού
- Συνέντευξη Τύπου για θέματα παιδείας –ΤΕΕ
- Ψήφισμα αντιπροσωπείας σχετικά με την περιφρούρηση του δικαιώματος πρόσβασης και άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού

Παράρτημα 5 - Ε.Ε.Ε. ΜΧΠΠΑ

- Ν. 1486/84 (ΦΕΚ Α' 161/18-10-84) : Τροποποίηση των διατάξεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας
- Έγγραφο ΣΕΜΠΧΠΑ –Πρόταση Ανεξάρτητης Ε.Ε.Ε ΜΧΠΠΑ
- Έγγραφο ΣΕΜΠΧΠΑ –Πρόταση Ανεξάρτητης Ε.Ε.Ε ΜΧΠΠΑ (2ο)
- Έγγραφο ΣΕΜΠΧΠΑ –Πρόταση αλλαγής θεσμικού πλαισίου
- Κωδικοποίηση προτάσεων για την αλλαγή του Θεσμικού Πλαισίου (αρθ.2 του Ν 1486/84) –ΤΕΕ
- Ψήφισμα ΤΕΕ/ΑΝ Μακεδονίας
- Ψήφισμα ΤΕΕ/Ηπείρου
- Ψήφισμα ΤΕΕ/Κεντρικής Μακεδονίας
- Ψήφισμα ΤΕΕ/Κεντρικής και Δυτ. Θεσσαλίας
- Πρόταση αναμόρφωσης του Θεσμικού πλαισίου ΤΕΕ/ΤΚΜ
- Απόφαση ΓΣ Φοιτητικού Συλλόγου Τμήματος ΜΧΠΠΑ
- Μελέτη ΜΕ-ΤΕΕ/ΤΚΜ: Ειδικότητες Μηχανικών και επαγγελματικά δικαιώματα
- Δομή Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου